Yageswar
Samantrakgrahashantiprayog
समन्त्रक ग्रहशान्ति प्रयोग
Sanskrit
Paper – Printed
San 1867 (151 years old)
53 Folio
9.9" x 4.8"
Complete





॥हरिः॥ ॥ॐ॥

अथ समन्त्रकग्रहशान्तिप्रयोग

प्रारम्भः

द्वितीयावृत्तिः] [१०००

Printed by Gauri Shanker Lal at Chandraprabha Press, Benares City. Published by the Manager B. B. Depot Benares.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥ अथातोग्रहयज्ञं व्याख्यास्यामस्तत्र पुण्याहोक्त नक्षत्रे कुर्यादाचम्य प्राणानायम्य सङ्कल्प्य च गणेशपूजनस्वस्ति पुण्याहवाचना विघ्नमण्डपदेवता षोडषमातृका तृणमातृका तोरणद्वारादिमातृकाः सम्पूज्यायुष्य मन्त्रजपनान्दी श्राद्धाचार्य्य वरणान्तं कृत्वासङ्कल्पपूर्वकं सर्षपान्विकीर्य पञ्चग-व्यप्रोक्षणं कृत्वाधिदेवता प्रत्यधिदेवता गणपत्यादि लोकपालेन्द्रादि दशदिक्-पालयुतान् ग्रहान्सम्पूज्यैशान्यां कलशाराधन रुद्रवरुणादि पूजनब्रह्मोपवेशना-द्याघारान्तं कुर्यात् ॥१॥ द्रव्यंसन्त्यज्य समित्तिलचर्वाज्यद्रव्यैः प्रत्येकमष्टोत्तर सहस्रमष्टोत्तर शतमष्टाविंशत्यन्यतम संख्ययावाहुत्वानवाहुतिञ्च कृत्वाग्नेयः सम्पाद्याचार्य्याय गामन्येभ्यो ऋत्विग्भ्योदक्षिणान्दत्वाभिषिच्ययजमानं ब्राह्म-णान्भोजयित्वा भूयसीश्चदत्वाशिषोर्गहीत्वाकर्मेश्वरार्पणं कुर्यादिति ग्रहशान्तिरे

षएवंविधिर्यत्र क्वचिच्छान्तिः ॥२॥ सान्दीपनिं मुनिं श्रेष्ठमवन्तिपुरवासिनम्। राम
कृष्णार्चितपदं मालवीयं तपोधनम् ॥ ० ॥ पूर्वाचार्यं जगद्वन्द्यं नत्वा ध्यात्वा
मुहुर्मुहुः। मुनीनां मतमालोक्य सम्प्रदायं सतान्तथा ॥२॥ ग्रन्थेभ्यः सारमुद्धृत्य
विचार्यसदसच्चयत्। वेदवेदाङ्गविदुषा विश्वेश्पुरवासिना ॥ ३ ॥ कर्मकाण्डमुप
नाम्ना वै श्रीयागेश्वरशर्म्मणा। बालानां सुखबोधाय निबन्धः क्रियते मया ॥४।
चन्द्रादिशुभग्रहानुकूलसमये शुभेदिने कृतनित्यक्रियो यजमानः शुभासने प्राङ्मुख
उपविश्य स्वदक्षिणतः पत्नीं चोपवेश्य। ॐ केशवाय नमः ० ॐ नारायणाय
नमः २ ॐ माधवाय नमः ३ ॥ इति त्रिराचम्य ॥ ॐ पवित्रेस्थो वैष्णव्यौ
सवितुर्वः प्रसवऽउत्पुनाम्यच्छिद्रेण पवित्रेण सूर्यस्य रश्मिभिः॥ तस्य ते पवि-
त्रपते पवित्रपूतस्य यत्कामः पुने तच्छकेयम् ॥०॥ इति मन्त्रेण पवित्रधारणं रामः
कृत्वा ततःप्राणायाममन्त्रयं कुर्यात्। ॐ अपवित्रः पवित्रो वा सर्वावस्थांगतो ॥ ५ ॥

पिवा ॥ यः स्मरेत् पुण्डरीकाक्षं स बाह्याभ्यन्तरः शुचिः ॥ इत्यात्मानं पूजा-
सामग्रीं च संप्रोक्ष्य तण्डुलपूरितताम्रपात्रे मृन्मये वा कुंकुमेनाष्टदलं पद्मं कृत्वा
तदुपरिगोमयमयींगौरीं फलमयंगणेशं च संस्थाप्यहस्तेऽक्षतपुष्पाणि
गृहीत्वा आनोभद्रादीन् मंगलमन्त्रान् पठेत् ॥ ॐ आनोभद्राः क्रतवोयन्तु
विश्वतोदब्धासो अपरीतास उद्भिदः। देवानोयथासदमिद्वृधे असन्नप्रायुवो रक्षिता-
रोदिवे दिवे ॥१॥ देवानां भद्रासुमतिर्ऋजूयतान्देवानाठं रातिरभिनोनिवर्तताम्।
देवानागूं सख्यमुपसेदिमाबयन्देवानऽआयुः प्रतिरन्तुजीवसे ॥ २ ॥ तान्पूर्व-
यानिविदाहूमहेवयं भगम्मित्रमदितिन्दक्षमास्रिधम्। अर्य्यमणंवरुणंठं सोमम-
श्विनासरस्वतीनः सुभगामय स्करत् ॥ ३ ॥ तन्नोवातोमयोभुवातुभेषजं तन्मा-
तापृथिवीतत्पिताद्यौः। तद्ग्रावाणः सोमसुतो मयोभुवस्तदश्विनाशृणुतन्धि-
ष्ण्यायुवम् ॥ ४ ॥ तमीशानं जगतस्तस्थुषस्पतिन्धियं जिन्वमवसेहूमहेवयम्।

य. श्रा. ॥ ३ ॥

पूषानोयथावेदसामसद्वृधेरक्षितापायुरदब्धः स्वस्तये ॥ ५ ॥ स्वस्तिनऽइन्द्रो-
वृद्धश्रवाः स्वस्तिनः पूषाविश्ववेदाः । स्वस्तिनस्तार्क्ष्योऽअरिष्टनेमिः स्वस्ति नोबृ-
हस्पतिर्दधातु ॥ ६ ॥ पृषदश्वा मरुतः पृश्निमातरः शुभंय्यावानोव्विदथे षुज-
ग्मयः ॥ अग्निजिह्वामनवः सूरचक्षसोविश्वेनोदेवाऽअवसागमन्निह ॥ ७ ॥
भद्रंकर्णेभिः शृणुयामदेवाभद्रंपश्येमाक्षभिर्यजत्राः ॥ स्थिरैरंगैस्तुष्टुवागूँ सस्त-
नूभिर्व्यशेमहिदेवहितंयदायुः ॥ ८ ॥ शतमिन्नुशरदोऽअन्तिदेवायत्रानश्चक्रा-
जरसंतनूनाम् ॥ पुत्रासोयत्रपितरोभवन्तिमानोमध्यारीरिषतायुर्गन्तोः ॥ ९ ॥
अदितिर्द्यौरदिर न्तरिक्षमदितिर्मातासपितासपुत्रः ॥ विश्वेदेवाऽअदितिः पञ्चज-
नाऽअदितिर्जातमदितिर्जनित्वम् ॥१०॥ द्यौः शान्तिरन्तरिक्षठं० शांन्तिः पृथिवी-
शान्तिरापः शान्तिरोषधयः शान्तिः ॥ वनस्पतयः शान्तिर्विश्वेदेवाः शान्तिर्ब्र- रामः
ह्मशान्तिः सर्वगूँ शान्तिः शान्तिरेवशान्तिः सामाशान्तिरेधि ॥ ११ ॥ यतोयतः ॥ ३ ॥

समीहसेततोनोऽभयंकुरु ॥ शन्नः कुरुप्रजाभ्योभयंनः पशुभ्यः ॥ १२ ॥ सुशा-
न्तिर्भवतु ॥ श्रीमन्महागणाधिपतयेनमः ॥ लक्ष्मीनारायणाभ्यांनमः ॥ उमा-
महेश्वराभ्यांनमः ॥ वाणीहिरण्यगर्भाभ्यांनमः ॥ शचीपुरन्दराभ्यांनमः ॥ माता-
पितृभ्यांनमः ॥ इष्टदेवताभ्योनमः ॥ कुलदेवताभ्योनमः ॥ ग्रामदेवताभ्योनमः ॥
वास्तुदेवताभ्योनमः ॥ स्थानदेवताभ्योनमः ॥ सर्वेभ्योदेवेभ्योनमः ॥ सर्वेभ्यो-
ब्राह्मणेभ्योनमः ॥ विश्वेशंमाधवंधुण्ढिंदण्डपाणिंचभैरवं ॥ वन्देकाशींगुहांगङ्गां-
भवानींमणिकर्णिकां ॥ १ ॥ वक्रतुण्डमहाकायकोटिसूर्यसमप्रभ ॥ निर्विघ्नंकुरुमे-
देवसर्वकार्येषुसर्वदा ॥ २ ॥ सुमुखश्चैकदन्तश्चकपिलोगजकर्णकः ॥ लम्बोदरश्च-
विकटोविघ्ननाशोविनायकः ॥ ३ ॥ धूम्रकेतुर्गणाध्यक्षोभालचन्द्रोगजाननः ॥ द्वा-
दशैतानिनामानियःपठेच्छृणुयादपि ॥ ४ ॥ विद्यारम्भेविवाहेचप्रवेशेनिर्गमेतथा ॥
संग्रामेसंकटेचैवविघ्नस्तस्यनजायते ॥ ५ ॥ शुक्लाम्बरधरंदेवंशशिवर्णंचतुर्भुजं ॥

प्रसन्नवदनंध्यायेत्सर्वविघ्नोपशान्तये ॥ ६ ॥ अभीप्सितार्थसिध्यर्थंपूजितोयःसुरा-
सुरैः ॥ सर्वविघ्नहरस्तस्मैगणाधिपतयेनमः ॥ ७ ॥ सर्वमङ्गलमंगल्येशिवेसर्वार्थ
साधिके ॥ शरण्येत्र्यंबकेगौरिनारायणिनमोस्तुते ॥ ८ ॥ सर्वदासर्वकार्येषुना-
स्तितेषाममंगलम् ॥ येषांहृदिस्थोभगवान्मङ्गलायतनंहरिः ॥ ९ ॥ तदेवलग्नंसु-
दिनंतदेवताराबलंचन्द्रबलंतदेव॥ विद्याबलंदैवबलंतदेवलक्ष्मीपतेतेंघ्रियुगंस्मरा-
मि॥१०॥लाभस्तेषांजयस्तेषांकुतस्तेषांपराजयः ॥ येषामिंदीवरश्यामोहृदयस्थो-
जनार्दनः ॥ ११ ॥ यत्रयोगेश्वरःकृष्णोयत्रपार्थोधनुर्धरः ॥ तत्रश्रीर्विजयोभूति
र्ध्रुवानीतिर्मतिर्मम ॥१२॥ अनन्यांश्चिंतयंतोमांयेजनाःपर्युपासते ॥ तेषांनित्या-
भियुक्तानांयोगक्षेमंवहाम्यहं ॥ १३ ॥ स्मृतेसकलकल्याणंभाजनं यत्रजायते ॥
पुरुषंतमजंनित्यं व्रजामि शरणंहरिम्॥१४॥ सर्वेष्वारम्भकार्येषुत्रयस्त्रिभुवनेश्वराः॥ रामः
देवादिशंतुनः सिद्धिंब्रह्मेशानजनार्दनाः ॥ १५ ॥ कुशपुष्पयवाक्षतजलद्रव्यंचा- ॥ ४ ॥

दायसंकल्पंकुर्यात् । ॐ विष्णुर्विष्णुर्विष्णुः श्रीमद्भगवतोमहापुरुषस्य विष्णु-राज्ञया प्रवर्तमानस्य अद्य श्रीब्रह्मणोद्वितीयेपरार्द्धेविष्णुपदे श्रीश्वेतवाराहक-ल्पेवैवस्वतमन्वन्तरे अष्टाविंशतितमेयुगेकलियुगेकलिप्रथमचरणे जम्बूद्वीपेभूर्लो-केभारतवर्षेभरतखण्डेआर्यावर्तैकदेशे अविमुक्तवाराणसीक्षेत्रे । आनन्दवनेमहा-स्मशानेगौरीमुखेत्रिकंटकविराजिते । भागीरथ्याः पश्चिमेतीरे विक्रमशकेबौद्धा वतारेअमुकनामसंवत्सरे श्रीसूर्ये अमुकायने अमुकऋतौमहामाङ्गल्यप्रदमासोत्त मेमासे अमुकमासे अमुकपक्षे अमुकतिथौ अमुकवासरे अमुकनक्षत्रे अमुक-योगे अमुककरणेरौद्राद्यमुककाले अमुकराशिस्थितेचन्द्रे अमुकाराशिस्थिते श्री सूर्ये अमुकराशिस्थितेदेवगुरौशेषेषुग्रहेषुयथायथाराशिस्थानस्थितेषु सत्सुएवं ग्रहगुणविशेषण विसिष्टायां शुभपुण्यतिथौ अमुकगोत्रः अमुकशर्माहं मम आत्मनः श्रुतिस्मृति पुराणोक्तफलप्राप्त्यर्थं कायिकवाचिकमानसिक सांसर्गिक

म. था. चतुर्विधपातकदुरितक्षयद्वाराधर्मार्थकाममोक्षचतुर्विधलक्ष्मीप्राप्त्यर्थं सर्वग्रहस्व
॥ ५ ॥ रूपी श्रीपरमेश्वरप्रीत्यर्थंग्रहशान्तिमहंकरिष्ये ॥ तदंगत्वेन स्वस्तिपुण्याहवाचनं
अविघ्नपूजनं मण्डपदेवतास्थापनंपूजनं मातृकापूजनं वसोर्द्धारापूजनं आयुष्य
मन्त्रजपं नान्दीश्राद्धं आचार्यादिवरणानि (ग्रहानुकूल्यतासिध्यर्थं ग्रहयज्ञं) च
करिष्ये ॥ तत्रादौनिर्विघ्नतासिध्यर्थं गणेशाम्बिकयोः पूजनमहंकरिष्ये इति स-
ङ्कल्पः ॥ हस्तेअक्षतान्गृहीत्वा गणपतिमावाहयेत् ॥ तत्रमन्त्रः ॥ हेहेरम्बत्वमेह्येहि-
ह्यम्बिकात्र्यंबकात्मज ॥ सिद्धिबुद्धिपतेत्र्यक्षलक्षलाभपितुः पितः ॥०॥ नागास्य
नागहारस्त्वं गणराजचतुर्भुज ॥ भूषितः स्वायुधैर्दन्तपाशांकुशपरश्वधैः ॥ २ ॥
आवाहयामिपूजार्थं रक्षार्थं च ममक्रतोः ॥ इहागत्यगृहाणत्वं पूजायागं च रक्षमे
॥३॥ ॐ गणानांत्वागणपतिंꣳ हवामहेप्रियाणान्त्वाप्रियपतिंꣳ हवामहेनिधीनां रं॰ प्र॰
त्वानिधिपतिंꣳ हवामहेवसोमम ॥ आहमजानिगर्भधमात्वमजासिगर्भधम् ॥१॥ ॥ ५ ॥

ॐ भूर्भुवः स्वः सिद्धिबुद्धिसहिताय गणपतये नमः गणपतिमावाहयामि स्थापयामि ॥
हेमाद्रितनयां देवीं वरदां भैरवप्रियां ॥ लम्बोदरस्य जननीं गौरीमावाहयाम्यहं १
ॐ अम्बे अम्बिके अम्बालिके न मानयति कश्चन ॥ ससस्त्यश्वकः सुभद्रिकां कांपीलवा-
सीनीम् १ ॐ भूर्भुवः स्वः गौर्यै नमः गौरीमावाहयामि स्थापयामि ॥ ॐ मनो
जूतिर्जुषतामाज्यस्य बृहस्पतिर्यज्ञमिमं तनोत्वरिष्टं यज्ञं समिमं दधातु ॥
विश्वेदेवास इह मादयन्तामोंप्रतिष्ठ १ अस्यै प्राणाः प्रतिष्ठन्तु अस्यै प्राणा
क्षरन्तु च ॥ अस्यै देवत्वमर्चायै मामहेति कश्चन ॥ १ ॥ गणेशाम्बिके सुप्रतिष्ठि
ते वरदे भवतं ॥ ॐ गणेशाम्बिकाभ्यां नमः आसनं स० ॐ गणेशाम्बि० एता-
नि पाद्यार्घ्याचमनीयस्नानीयपुनराचमनीयानि समर्पयामि ॥ ॐ पञ्च नद्यः सर-
स्वतीमपियन्ति सस्रोतसः ॥ सरस्वती तु पञ्चधा सो देशे भवत्सरित् ॥ १ ॥ पञ्चा-
मृतं मयानीतं पयोदधिघृतं मधु ॥ शर्कराचसमायुक्तं स्नानार्थं प्रतिगृह्यतां ॐ ग०

म. शा. पंचामृतस्नानं स० अथवा ॐ पय÷पृथिव्यांपयऽओषधीषुपयोदिव्यन्तरिक्षेप-
॥ ६ ॥ योधाः ॥ पयस्वतीः प्रदिश÷संतुमह्यम् ॥ ॐ ग० पयः स्नानं स० ॐ दधि-
क्राव्णोऽअकारिषंजिष्णोरश्वस्यवाजिनः ॥ सुरभिनोमुखाकरत्प्रणऽआयूꣳषितारिषत् ॥ ॐ ग० दधिस्नानं स० ॐ घृतम्मिमिक्षेघृतमस्य योनिर्घृतेश्रितोघृत
म्वस्यधाम ॥ अनुष्वधमावहमादयस्वस्वाहाकृतं वृषभवक्षिहव्यम् ॥ ॐ ग०
घृतस्नानं स० ॐ मधुव्वाताऋतायतेमधुक्षरंतिसिन्धवः ॥ माध्वीर्न्नः संत्वोषधीः १
मधुनक्तमुतोषसोमधुमत्पार्थिवꣳरजः+मधुद्यौरस्तुनःपिता २ मधुमान्नोव्वन-
स्पतिर्मधुमाँ२ऽअस्तुसूर्य÷ ॥ माध्वीर्ग्गावोभवन्तुनः ३ ॐ ग० मधुस्नानं स०
ॐ अपाꣳरसमुद्वयसꣳसूर्य्येसंतꣳसमाहितम् ॥ अपाꣳरसस्ययोरसस्तंव्वो
गृह्णाम्युत्तममुपयामगृहीतोसीन्द्रायत्वाजुष्टंगृह्णाम्येषतेयोनिरिंद्रायत्वाजुष्टंतमम् राम
ॐ ग० शर्करास्नानं स० ॐ आपोहिष्ठामयोभुवस्तानऊर्ज्जेदधातन ॥ महेरणा ॥ ६ ॥

यच्चक्षसे॥३॥ गंगाचयमुनाचैवगोदावरीसरस्वती॥ नर्मदासिंधुकावेरीस्नानार्थंप्रति
गृह्यतां ॥ ॐ ग० शुद्धोदकस्नानं स० ॐ ग० स्नानांतेआचमनं स० ॐ युवासु
वासाः परिवीतऽआगात्सउश्रेयान्भवतिजायमानः॥ तन्धीरासः कवयऽउन्नयन्ति
स्वाध्योमनसादेवयंतः ॥ शीतवातोष्णसंत्राणलज्जायारक्षणंपरं ॥ देहालंकरणं
वस्त्रमतः शान्तिंप्रयच्छमे । ॐ ग० वस्त्रं स० सुजातो० उपवस्त्रं वा ॥ ॐ ग० व
स्त्रोपवस्त्रार्थेरक्तसूत्रंसमर्पयामि अलंकरणार्थे अक्षतान् स० ॥ ॐ यज्ञोपवीतं
परमं पवित्रं प्रजापतेर्यत्सहजंपुरस्तात् ॥ आयुष्यमग्र्यं प्रतिमुंचशुभ्रं यज्ञोपवीतं
बलमस्तुतेजः ॥ नवभिस्तंतुभिर्युक्तं त्रिगुणं देवतामयं ॥ उपवीतं मयादत्तं गृहा
णपरमेश्वर ॥ ॐ ग० यज्ञोपवीतं स० ॥ ॐ ग० आचमनं स० ॥ श्रीखण्डंचन्दनं
दिव्यं गन्धाढ्यं सुमनोहरं ॥ विलेपनं सुरश्रेष्ठचन्दनं प्रतिगृह्यताम् ॥ ॐ त्वांग
न्धर्वाऽअखनँस्त्वामिन्द्रस्त्वांबृहस्पतिः ॥ त्वामोषधेसोमोराजाविद्वान्यक्ष्माद-

अ. धा. मुच्यत ॐ ग० गन्धं स० अक्षताश्चसुरश्रेष्ठाः कुंकुमाक्ताः सुशोभिताः । मया
॥ ७ ॥ निवेदिताभक्त्यागृहाणपरमेश्वर ॥ ॐ अक्षन्नमीमदन्तह्यवप्रियाऽअधूषत ॥ अ-
स्तोषतस्वभानवोविप्रानविष्ठयामतीयोजान्विंद्रतेहरी ॥ ॐ ग० अक्षतान्स० मा
ल्यादीनिसुगन्धीनिमालत्यादीनिवैप्रभो ॥ मयाहृतानिपुष्पाणिपूजार्थंप्रतिगृह्यतां
॥१॥ ओषधीः प्रतिमोदध्वंपुष्पवतीः प्रसूवरीः ॥ अश्वाऽइवसजित्वरीर्वीरुधः पार-
यिष्ण्वः ॥ ॐ ग० पुष्पमालांस० दूर्वांकुरान्सुहरितानमृतान्मंगलप्रदान् ॥
आनीतास्तवपूजार्थंगृहाणगणनायक ॥ ॐ काण्डात्काण्डात्प्ररोहंतीपरुषः परु-
षस्परि ॥ एवानोदूर्वेप्रतनुसहस्रेणशतेन च ॥ ॐ ग० दूर्वांकुरान्स० नानापरिमलैर्द्र-
व्यैर्निर्मितंचूर्णमुत्तमं॥अबीरनामकंचूर्णंगन्धचारुप्रगृह्यतां॥ॐअहिरिवभोगैः पर्येति
बाहुंज्यायाहेतिम्परिबाधमानः ॥ हस्तघ्नोविश्वावयुनानिविद्वान्पुमान्पुमांसं० रामः
संपरिपातुविश्वतः ॐ ग० नानापरिमलद्रव्याणिस० वनस्पतिरसोद्भूतोगंधाढ्योगं ॥ ७ ॥

२

घउत्तमः ॥ अग्रेयःसर्वदेवानांधूपोयंप्रतिगृह्यतां ॥ ॐ धूरसिधूर्व्वधूर्व्वन्तंधूर्वतंज्यो
स्मान्धूर्व्वतितंधूर्व्वयंव्वयंधूर्व्वामः ॥ देवानामसिव्वन्हितमर्ठं० सस्नितमंपप्रितमञ्जुष्ट
तमन्देवहूतमम् ॥ ॐ ग०धूपंस० ॥ साज्यंचवर्तिसंयुक्तंवन्हिनायोजितंमया ॥ दीपं
गृहाणदेवेशत्रैलोक्यतिमिरापहं॥ भक्त्यादीपंप्रयच्छामिदेवायपरमात्मने॥ त्राहिर्मा
निरयाद्घोरादीपज्योतिनमोस्तुते ॥ ॐ अग्निर्ज्योतिर्ज्योतिरग्निःस्वाहासूर्योज्योति
र्ज्योतिः सूर्यः स्वाहा॥ अग्निर्व्वर्च्चोज्योतिर्व्वर्च्चःस्वाहासूर्योव्वर्च्चोज्योतिर्व्वर्च्चः स्वाहा
ज्योतिः सूर्यः सूर्योज्योतिः स्वाहा ॥ १ ॥ ॐ ग० दीपं स० हस्तप्रक्षालनं० ॥
नैवेद्यंगृह्यतांदेवभक्तिंमेह्यचलांकुरु ॥ ईप्सितंमेवरंदेहिपरत्रचपरांगतिं ॥ शर्करा
खंडखाद्यानिदधिक्षीरघृतानि च ॥ आहारंभक्ष्यभोज्यं च नैवेद्यं प्रतिगृह्यतां ॥
ॐ नाभ्याऽआसीदन्तरिक्षर्ठं० शीर्ष्णोद्यौः समवर्तत ॥ पद्भ्याम्भूमिर्दिशः श्रोत्रा
त्तथालोकाऽँअकल्पयन् ॐप्राणायस्वाहा ॐ अपनायस्वा०ॐसमानायस्वा० ॐ

उदानायस्वा० ॐव्यानायस्वा०ॐ ग० नैवेद्यं स०ॐ ग०उत्तरापोशनं स० हस्तप्रक्षा
लनार्थेजलं स०मुखप्रक्षालनार्थेजलं स०॥ वा आचमनीयंमध्येपानीयं उत्तरापोशनं
स०॥ ॐ चन्दनंमलयोद्भूतंकस्तूर्यादिसमन्वितं॥ करोद्वर्तनकंदेवगृहाणपरमेश्वर
ॐ ग० चन्दनेनकरोद्वर्तनं स० ॐ पूगीफलंमहद्दिव्यंनागवल्लीदलैर्युतं ॥ एला-
दिचूर्णसंयुक्तंतांबूलंप्रतिगृह्यतां॥ ॐ यत्पुरुषेणहविषादेवायज्ञमतन्वत॥ वसन्तो
स्यासीदाज्यंग्रीष्मऽइध्मः शरद्धविः ॥ ॐ ग० मुखवासार्थेपूगीफलतांबूलं स०
हिरण्यगर्भगर्भस्थंहेमवोजंविभावसोः ॥ अनन्तपुण्यफलदमतः शान्तिंप्रयच्छमे॥
ॐ हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रेभूतस्यजातः पतिरेकऽआसीत ॥ सदाधारपृथिवी
न्द्यामुतेमांकस्मैदेवायहविषाविधेम ॥ ॐ ग० कृतायाःपूजायाः साद्गुण्यार्थेदक्षि
णां स०॥ कदलीगर्भसंभूतंकर्पूरंतुप्रदीपितं ॥ आरार्तिकमहंकुर्वेपश्यमेवरदोभव ॥
ॐ इदꣳ हविः प्रजननंमेऽअस्तुदशवीरꣳ सर्वगणꣳ स्वस्तये ॥ आत्मसनि

प्रजासनिपशुसनि लोकसन्य भयसनि॥ अग्निः प्रजांबहुलांम्मेकरोत्वन्नम्पयोरेतो अस्मासुधत्त ॥ ॐ ग० कर्पूरनीराजनं स० ॥ नानासुगंन्धिपुष्पाणियथाकालोद्भवा नि च ॥ पुष्पाञ्जलिर्मयादत्तोगृहाणपरमेश्वर॥ ॐ यज्ञेनयज्ञमयजन्तदेवास्तानिध र्माणिप्रथमान्यासन् ॥ तेहनाकंमहिमानः सचन्तयत्रपूर्वेसाध्याः संतिदेवाः ॥ ॐ गणनां त्वा०म् १ अंबेअंवि०म् ॥ ॐ राजाधिराजायप्रसह्यसाहिने ३ नमो वयंवैश्रवणायकुर्महे ॥ समेकामान्कामकामायमह्यं कामेश्वरोवैश्रवणोददातु ॥ कु वेरायवैश्रवणायामहाराजायनमः । ॐस्वस्तिसाम्राज्यंभौज्यंस्वा।रा।ज्यंवैराज्यं पार मेष्ठ्यंराज्यंमहाराज्यमाधिपत्यमयंसमंतपर्यायैस्यात् सार्वभौमस्स।वांयुषांतादाप रार्धात्॥पृथिव्यैसमुद्रपर्यंतायाऽएकार।डितितदप्येषश्लोकोभिगीतोमरुतः परिवे ष्टारोमरुतस्यावसन्गृहे ॥ आवीक्षितस्यकामप्रेविश्वेदेवाः सभाः सदइति ॥ ॐ विश्वतश्चक्षुरुतविश्वतोमुखोविश्वतोवाहुरुतविश्वतस्पात् ॥ संबाहुभ्यांधमति

अ. शा. संपतत्रैर्द्यावाभूमीजनयन्देवएकः ॥ ॐ ग० मं अपुष्पाञ्जलिं स० यानिकानि

॥ ९ ॥ चपापानिज्ञाताज्ञातकृतानिच ॥ तानिसर्वाणिनश्यंतिप्रदक्षिणपदेपदे ॥ ॐ येती

र्थानिप्रचरन्तिसृकाहस्तानिषंगिणः। तेषाठ० सहस्रयोजनेवधन्वानितन्मसि ॐ ग०

प्रदक्षिणां० अथविशेषार्घः ॥ जलगंधाक्षतफलपुष्पदूर्वादक्षिणाः ताम्रपात्रेप्रक्षि-

प्य अवनिकृतजानुमंडलः ॐ रक्षरक्षगणाध्यक्षरक्षत्रैलोक्यरक्षक ॥ भक्तानाम

भयंकर्तात्राताभवभवार्णवात् ॥ १ ॥ द्वैमातुरकृपासिन्धोषाण्मातुराग्रजप्रभो ॥ वर

दस्त्वंवरंदेहिवांछितंवांछितार्थद ॥२॥ अनेनफलदानेनफलदोऽस्तुसदामम ॐ ग०

विशेषार्घ्यंसम०॥ अथप्रार्थना ॥ विघ्नेश्वरायवरदायसुरप्रियायलम्बोदरायसकलाय

जगद्धिताय॥नागाननायश्रुतियज्ञविभूषितायगौरीसुतायगणनाथनमोनमस्ते ॥१॥

भक्तार्तिनाशनपरायगणेश्वरायसर्वेश्वरायशुभदायसुरेश्वराय॥विद्याधरायविकटाय रामः

चवामनायभक्तप्रसन्नवरदायनमोनमस्ते ॥२॥ नमस्तेब्रह्मरूपायविष्णुरूपायतेनमः ॥ ॥ ९ ॥

नमस्तेरुद्ररूपायकरिरूपायतेनमः॥३॥विश्वरूपस्वरूपायनमस्तेब्रह्मचारिणे॥ भक्त
प्रियायदेवायनमस्तुभ्यंविनायक॥४॥लम्बोदरनमस्तुभ्यंसततंमोदकप्रिय ॥ निर्वि
घ्नंकुरुमेदेवसर्वकार्येषुसर्वदा॥५॥ त्वांविघ्नशत्रुदलनेतिचसुन्दरेति भक्तप्रियेतिसुखदे
तिफलप्रदेति ॥ विद्याप्रदेत्यघहरेतिचयेस्तुवंतितेभ्योगणेशवरदोभवनित्यमेव ॥६॥
अनयापूजयागणेशांबिकेप्रीयेतामूनमम ॥ इतिगणेशपूजनंसमाप्तम् ॥ अथकल-
शस्थापनम् कलशलक्षणं च ॥ स्वर्णं वाराजतं वापिताम्रमृन्मयजंतुवा ॥ अकाल-
मव्रणं चैवसर्वलक्षणसंयुतम् ॥ पञ्चाशांगुलवैपुल्यमुत्सेधेषोडशांगुलं ॥ द्वादशांगुल-
कंमूलं मुखमष्टांगुलं तथा ॥ अथ सप्तमृदः ॥ अश्वऽस्थानाद्गजस्थानाद्वल्मीका-
त्सङ्गमाद्ध्रदात् ॥ राजद्वाराच्चगोष्टाच्चमृदमानीयनिक्षिपेत् ॥ अथसर्वौषधयः ॥
मुरामांसीवचाकुष्टं शैलेयंरजनीद्वयं ॥ सटीचंपकमुस्ताच सर्वौषधिगणस्मृतः॥ अथ
पञ्चपल्लवान् ॥ न्यग्रोधोदुम्बरोश्वत्थचूतजं बूतथैवचेति ॥ अथपञ्चरत्नानि ॥ कनकं

कुलिशं मुक्तापद्मरागंच नीलकमिति ॥ प्रकारान्तरम् ॥ वज्रमौक्तिकवैदूर्य्यप्रवा
लं चेन्द्रनीलकम् ॥ अलाभेसर्वरत्नानांहेमंसर्वत्रयोजयेदिति ॥ ततः कुंकुमादिना
भूमौअष्टदलंपद्मं कृत्वा ॥ यवपिष्टेन अबीरचूर्णकेवा ॥ ॐ महीद्यौः पृथिवीच न
ऽइमं यज्ञंमिमिक्षतां ॥ पिपृतान्नोभरीमभिः ॥ पृथिवीत्वया धृतालोकादेवित्वंविष्णु
नाधृता ॥ कलशाधार भूतंहिपवित्रं कुरुचासनम् ॥ इति भूमिंस्पृष्ट्वा ॥१॥ ॐ ओष-
धयः समवदंतसोमेनस हराज्ञा ॥ यस्मैकृणोतिब्राह्मणस्तꣳ राजन्पारयामसि ॥१॥
यवोसिधान्यराजस्त्वं सर्वोत्पत्तिकरः शुभः ॥ प्राणिनां जीवनोपायः कलशाधः
क्षिपाम्यहम् ॥ इति भूमौ धान्यंविकिरेत् ॥२॥ ॐ आजिघ्रकलशंमह्यात्वाविशं-
त्विंदवः॥पुनरूर्ज्जानिवर्तस्वसानः सहस्रंधुक्ष्वोरुधारापयस्वतीपुनर्म्माविशताद्रयिः॥
कलाकलाहिदेवानां दानवानां कलाःकलाः ॥ संगृह्यनिर्मितोयस्मात्कलशस्तेन
उच्यते ॥ इति धान्योपरिकलशंस्थापयेत् ॥३॥ ॐ वरुणस्योत्तम्भनमसिवरुणस्य

स्कंभसज्जनीस्थोव्वरुणस्यऽऋतसदन्यसिव्वरुणस्यऽऋतसदनमसिव्वरुणस्य ऋतस-
दनमासीद ॥ आपस्त्वमसिदेवेशज्योतिषां पतिरव्ययम् ॥ प्राणिनां जीवनोपायः
कलशेपूरयाम्यहम् ॥ इति कलशेजलंपूरयेत् ॥३॥ ॐ त्वांगन्धर्वा० त ॥ श्रीखंडं
चंदनंदिव्यं गन्धाढ्यं सुमनोहरम् ॥ विलेपनं सुगन्धाय कलशेसंक्षिपाम्यहम् ॥
इतिगंधंक्षिपेत ॥४॥ ॐयाऽओषधीः पूर्वाजातादेवेभ्यस्त्रियुगंपुरा ॥ मनैनुबभ्रूणा
महर्ठ० शतंधामानिसप्तच ॥ सर्वौषध्यः सुगन्धाढ्योदिव्यबृष्टिसमुद्भवाः ॥ कलशा-
प्यायन कराऽऔषधिः संक्षिपाम्यहम् ॥ इति सर्वौषधयः ॥५॥ ॐकांडात्काण्डात्प्र०
च ॥ दूर्वेऽअमृतसम्पन्नेशतमूलेशतांकुरे ॥ शतंमेहरपापानिशतमायुर्विवर्धिनी ॥ इति
दूर्वांकुरान् ॥६॥ ॐ अश्वत्थे वोनिषदनं पर्णेवोवसतिष्कृता ॥ गोभाजऽइत्किला-
सथयत्सनवथपूरुषम् ॥ यज्ञीयवृक्षसंभूतान्पल्लवान सरसान्छुभान् ॥ अलंकाराय
पंचैतान्कलशे संक्षिपाभ्यहम् ॥ इति पञ्चपल्लवान् ॥७॥ ॐ स्योनापृथिविनोभवानृक्ष

रानिवेशनी ॥ यच्छानः शर्मसप्रथाः॥८॥ अश्वस्थानाद्गजस्थाद्वल्मीकात्संगमाद्ध्रदात्॥ राजद्वाराद्गोकुलाच्चमृत्स्नांकलशेक्षिपते॥ इतिसप्तमृदः ॐयाःफलिनीर्याऽअफलाऽअपुष्पाऽयाश्चपुष्पिणीः ॥ बृहस्पतिप्रसूतास्तानोमुंचंत्वꣳहसः ॥ इदं फलं मयादेवस्थापितं पुरतस्तव । तेन मे सफलावाप्तिर्भवेज्जन्मनि जन्मनि ॥ फलं मयासम्यक्संक्षिप्तं कलशेयतः ॥ तेनायंकलशः पूर्णःपूर्णासन्तुमनोरथाः इति पूगीफलम् ॥९॥ ॐ परिवाजपतिः कविरग्निर्हव्यान्यक्रमीत ॥ दधद्रत्नानिदाशुषे ॥ रत्नगर्भाभवद्भूमीरत्नगर्भाढ्यभूधराः ॥ कलशेरत्नगर्भस्यात्तस्माद्रत्नान्यहं क्षिपेत् ॥ इति पञ्चरत्नानि॥ हिरण्यगर्भः समवर्तताग्रेभूतस्ययातः पतिरेकऽआसीत् ॥ सदाधारपृथिवींद्यामुतेमांकस्मैदेवाय हविषाविधेम ॥ हिरण्यगर्भगर्भस्थंहेमबीजंविभावसोः ॥ अनन्तपुण्यफलदं कलशेसंक्षिपाम्यहम् ॥ इतिहिरण्यम् ॥११॥ ॐ सुजातो ज्योतिषासहशर्म्मवरूथमासदत्स्वः॥ वासोऽअग्नेविश्वरूपꣳ संव्ययस्वविभावसोः ॥ ११ ॥
शरण्यंसर्वलोकानां लज्जायारक्षणं परम् ॥ सुवेशधारवस्त्रंहि कलशेवेष्टयाम्य- राम

हम् ॥१२॥ ॐ पूर्णादर्विपरापतसुपूर्णापुनरापत ॥ वस्नेवव्विक्रीणाव हाऽइषमू-
र्जठं॰ शतक्रतो ॥ धान्यपूर्णमिदं पात्रं स्थापितं कलशेयतः ॥ तेनायंकलशःपूर्णः
पूर्णाः सन्तुमनोरथाः ॥ इति कलशोपरिपूर्णपात्रंन्यसेत् ॥१३॥ पा:फलिनी॰ हसः
मकरस्थं पाशहस्तमर्णसाम्पतिमीश्वरम् ॥ आवाहयेत्प्रतीचीशं वरुणंयादसां-
पतिं ॥ एषुचाक्षतपुंजेषु पूंगीफलसुमूर्तिषु ॥ पूजार्थे सुप्रतिष्ठावैसुप्रतिष्ठसुरेश्वर
इत्यस्मिन्कलशेवरुणं साङ्गंसपरिवारंसायुधं सशक्तिकंमावाहयामि ॥ अपाम्प
तयेवरुणायनमः ॥ इति पञ्चोपचारैर्वरुणंसंपूज्य ॥ ततोगंगाद्यवाहनम् ॥ कला
कलाहिदेवानां दानवानांकलाकलाः ॥ संगृह्यनिर्मितोयेन कलशस्तेनउच्यते ॥ कल-
शस्यमुखेविष्णुःकण्ठेरुद्रः समाश्रितः ॥ १ ॥ मूलेत्वस्यस्थितोब्रह्मामध्येमातृगणाः
स्मृताः ॥२॥ कुक्षौतुसागराः सप्तसप्तद्वीपाचमेदिनी ॥ अर्जुनीगोमतीचैवचन्द्र-
भागासरस्वती ॥३॥ कावेरीकृष्णवेणाच गंगाचैवमहानदी ॥ तापीगोदावरीचैव-

महान्द्दीनर्मदातथा ॥४॥ नदाश्चविविधायातानद्यः सर्वास्तथापराः ॥ पृथिव्यां यानितीर्थानि कलशस्थानितानिवै ॥५॥ सर्वेसमुद्रास्सरितस्तीर्थानिजलदानदाः ॥ आयान्तुममशान्त्यर्थं दुरितक्षयकारकाः ॥६॥ ऋग्वेदोथयजुर्वेदः सोमवेदोह्यथ वेदाः ॥ अंगैश्चसहितासर्वे कलशन्तुसमाश्रिताः ॥७॥ अत्रगायत्रीसावित्रीशांतिः पुष्टिःकरीतथा ॥ आयान्तुममशान्त्यर्थं दुरितक्षयकारकाः ॥८॥ यजमानः स्वहस्ते अक्षतान्गृहित्वां ॥ मनोजूतिर्जु०तिष्ठ ॥ कलशेवरुणाद्यावाहितदेवताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाभवन्तु ॥ ॐ वरुणाद्यावाहितदेवताभ्योनमः ॥ विष्णवाद्यावाहितदेवताभ्यो नमः इतिवा ॥ आसनार्थे अक्षतान्समर्पयामि ॥ पादयोः पाद्यंस०॥ हस्तयोः अर्घ्यंस० आचमनंस० पञ्चामृतस्नानंस० ॥ शुद्धोदकस्नानंस० । स्नानांगाचमनंस० । वस्त्रंस० यज्ञोपवीतंस० । उपवस्त्रंस० । आच० । गन्धंस० । अक्षतान्स० । पुष्पमालांस० नानापरिमलद्रव्याणिस० ॥ कृतायाः पूजायाः सद्गुणतार्थेदक्षिणांस० । आर्ति-

क्यंस० । मंत्रपुष्पाञ्जलिंस० । प्रदक्षिणांस० । नमस्कारंस० । अनयापूजयावरु-
णाद्यावाहितदेवताः प्रीयंतांनमम ० अथप्रार्थना ॥ देवदानवसंवादे मथ्यमाने-
महोदधौ ॥ उत्पन्नोसितदाकुम्भविधृतो विष्णुनास्वयं ॥१॥ त्वत्तोयेसर्वतीर्थानि-
देवास्सर्वेत्वयिस्थिताः ॥ त्वयितिष्ठन्तिभूतानि त्वयिप्राणाः प्रतिष्ठिताः ॥ २ ॥
शिवस्वयंत्वमेवासिविष्णुस्त्वंच प्रजापतिः ॥ आदित्यावसवोरुद्राविश्वेदेवाःसपै-
तृकाः ॥ ३ ॥ त्वयितिष्टंन्तिसर्वेपियतः कामफलप्रदः ॥ त्वत्प्रसादादिमं यज्ञंकर्तु-
मीहेजलोद्भव ॥४॥ सान्निध्यंकुरुमेदेव प्रसन्नोभवसर्वदा ॥५॥ नमोनमस्तेस्फटिक
प्रभायसुश्वेतहारायं सुमंगलाय ॥ सुपाशहस्तायझषासनाय जलाधिनाथायन-
मोनमस्ते ॥६॥ पाशपाणेनमस्तुभ्यं पद्मिनीजीवनायक ॥ पुण्याहवाचनं यावत्ता
वत्त्वंसन्निधोभव ॥७॥ इति कलशप्रार्थना ॥ अथ पुण्याहवाचनम् ॥ अवनीकृत
जानुमण्डलकमलमुकुलसदृश मंजलिंशिरस्याधायानं तरंदक्षिणेनपणिनास्वर्ण-

पूर्णकलशंधारयित्वा आशिषः प्रार्थयेत् ॥ ८ ॥ दीर्घानागानद्योगिरयस्त्रीणि-
विष्णुपदानिच ॥ तेनायुः प्रमाणेनपुण्यं पुण्याहंदीर्घमायुरस्तु ॥ विप्राः अस्तु
दीर्घमायुः ॥ ॐ त्रीणिपदाविचक्रमे विष्णुर्गोपाअदाभ्यः ॥ अतोधर्माणिधारयन्॥
विष्णोः पद्भ्यां प्रक्रमेणारक्षाभवतिनिश्चला ॥ अतस्ताभ्योरक्षणाभ्यो धर्मान्स-
धारयेत्पुमान् ॥१॥ मार्कण्डेयप्रसादेन सुष्टूष्टचिरजीविनः ॥ तथात्वंभवदीर्घा-
युः पुत्रपौत्रगणैःसह ॥ २ ॥ दीर्घायुषश्चसूर्याद्यामहानद्यः सपर्वताः ॥ विष्णोः
पदप्रमाणेन दीर्घमायुरवाप्नुयात् ॥३॥ पुनः ॥ तेनायुः प्रमाणेन पुण्यं पुण्याहं
दीर्घमायुरस्तु इति भवन्तोब्रुवंतु इति यजमानः ॥२॥ पुण्यं पुण्याहं दीर्घमायुर
स्तु इति द्विजाः ॥ एवंद्विरपरं शिरसिभूमौनिनयेत् ॥ ब्राह्मणाः एवंसर्वत्र ॥
यज० ॥ सौमनस्यमस्तु इति पुष्पं ॥ विप्राः अस्तुसौमनस्यं ॥ यज० अक्षतंचा
रिष्टंचास्तु ॥ विप्राः अस्त्वक्षतमरिष्टंच ॥ यज० गन्धाःपान्तु ॥ विप्राः सुमंगल्यं

चास्तु ॥ यज० अक्षताःपान्तु ॥ विप्राः आयुष्यमस्तु ॥ यज० पुष्पाणिपान्तु-
विप्राः सौश्रेयमस्तु ॥ यज० सफलताम्बूलानिपान्तु ॥ विप्राः ऐश्वर्यमस्तु ॥ यज०
दक्षिणाःपान्तु ॥ विप्राः बहुधेयंचास्तु ॥ यज० दीर्घमायुःशान्तिः पुष्टिस्तुष्टिः
श्रीर्यशोविद्याविनयोर्वित्तंबहुपुत्रं बहुधनंचायुष्यंचास्तु ॥ विप्राः तथास्तु ॥
यंकृत्वासर्ववेदयज्ञक्रियाः करणकर्मारम्भाः शुभाः शोभनाः प्रवर्तन्तेतमहमोंकार
मादिं कृत्वाऋग्यजुः सामाथर्वाशीर्वचनंबहुऋषिमतंसमनुज्ञातं भवद्भिरनुज्ञातं
पुण्यंपुण्याहं वाचयिष्ये ॥ विप्राः वाच्यताम् ॥ अथऋक् ॥ ॐ द्रविणोदाद्र
विणसस्तु रस्यद्रविणोदाः सनरस्यप्रयंसत् ॥ द्रविणोदावीरवतीमिषन्नोद्रविणो
दारासते दीर्घमायुः ॥ १ ॥ सवितापश्चात्तात्सवितापुरस्तात्सवितोत्तरात्तात्स
विताधरात्तात् ॥ सवितानःसुवतुसर्वतातिं सवितानोरासतान्दीर्घमायुः ॥२॥ न-
वोनवोभवति जायमानोन्हाङ्के तुरुषसामेत्यग्रम् ॥ भागन्देवेभ्योविदधात्याय

न्प्रचन्द्रमास्थिरतेदीर्घमायुः ॥३॥ उच्चादिविदक्षिणावन्तोऽअस्थुर्य्येऽअश्वदाः सहिते सूर्य्येण ॥ हिरण्यदाऽअमृतत्वम्भजन्तेवासोदाः सोमप्रतिरन्तऽआयुः ॥४॥ अथयजुः द्रविणोदाः पिपीषतिजुहोतऽप्रचतिष्ठत ॥ नेष्ट्राहतुभिरिष्यत ॥ १ ॥ सवितात्वा सवाना ठं० वतामग्निर्गृहपतीना ठं० सोमोव्वनस्पतीनाम् ॥ बृहस्पतिर्व्वाचइन्द्रो ज्यैष्ठ्यायरुद्रः पशुभ्योमित्रः सत्योव्वरुणो धर्मपतीनाम् ॥ २ ॥ नतद्रक्षा ठं० सिन पिशाचास्तरन्तिदेवानामोजः प्रथमजठं० ह्येतत् ॥ योविभर्तिदाक्षायणठं० ॥ हिरण्यठं० सदेवेषु कृणुतेदीर्घमायुः समनुष्येषुकृणुतेदीर्घमायुः ॥ ३ ॥ उच्चाते जातमन्धसो दिविसद्भूम्याददे ॥ उग्रठं० शर्म्ममहिश्रवः ॥ ४ ॥ उपास्मैगायता नरः पवमानाएँ दवे ॥ अभिदेवाँ इयक्षते ॥ ५ ॥ अथसाम ॥ दे वो ३ वो ३ द्रविणोदाः । पूर्णां विवष्ट्वासिचम् । ऊर्ध्वा १ सिंचा २ । ध्वमुपवापृणध्वम् ॥ आदिद्वोदे २ । वहते । इडा २३ भा ३४६ । औ २३४५ हो इ । डा ॥१॥ अयदे-

नोवसवितः । श्रौ हो वा । इ ह श्रुधाई । प्रजाबा २३ त्सा । वी । सौभगां । परादू २३ ष्वा ३ । हा ३ हा । प्रिय ँ सू २३४५ वां ५५६ । दक्षा ३ या २३४५ ॥ २ ॥ चन्द्रमा हाउवा । प्सु वां तारा उवा सुवांताराउवा । सुपर्णोधाउवा । वतेदिवि । नवोहि राउवा । ण्यनाई मायाउवापद विन्दाउवा । तिविद्युताः । वित्तंमाश्राउवा । स्यरोदा २३ सा ३४३ यि । श्रो २३४५ ई । डा ॥ ३ ॥ उच्चारता ईजातमन्धसाः । दिवाइसा १ द्भू २ । मिया २३ ददाई । उग्राङ्शर्मा महा २३ इश्रवाउ । वा ३ । स्तौषे २३४५ ॥ ४ ॥ उपा ५ स्मै । गा ३ या ३ तानाराः पा ३ वामा ३ ना । या २३ श्रा । हु म्नाई । दा ३ वाई । श्राभिदेवाँ इया २ क्षताउ वा २३४५ ॥ ५ ॥ श्रथर्वणः ॥ धातारातिः सवितेदं जुषंताँ प्रजापतिर्निधिर्नोग्निः ॥ त्वष्टाविष्णुः प्रजयासंरराणोय जमानायद्रविणन्दधातु ॥ १ ॥ येनदेवः सवितारं परिदेवा श्रधारयन् । तेनेदं ब्रह्मणस्पते परिराष्ट्रावधत्तनं ॥ २ ॥ श्रहोरात्राभ्यां

नक्षत्रेभ्यः सूर्याचन्द्रमसाभ्याम् ॥ भद्राहमस्मभ्यं राजन्छकधूमत्वंक्त ॥ उच्चापतं
तमहर्णसुपर्णं मध्येदिवस्तरणम् ॥ भ्राजमानं पश्यामत्वासवितारं यमाहुरजस्त्रं
ज्योतिर्यदविदद्त्रिः ॥ ४ ॥ अथ पुराणोक्तमन्त्राः ॥ करोतुस्वस्तितेब्रह्मास्वस्तिं
चापिद्विजातयः ॥ सरीसृपाश्चयेश्रेष्ठास्ते भ्यस्तेस्वस्तिसर्वदा ॥१॥ ययातिर्नहुष-
श्चैवधुन्धुमारोभगीरथः ॥ तुभ्यराजर्षयः सर्वेस्वस्तिकुर्वन्तुनित्यशः ॥ २॥ स्वस्ति
तेस्तुद्विपादेभ्यश्चतुष्पादेभ्यएवच ॥ स्वस्त्यस्त्वपादकेभ्यश्चसर्वेभ्यः स्वस्तितेसदा
॥३॥ स्वाहास्वधाशचीचैवस्वस्तिकुर्वन्तुतेसदा ॥ करोतुस्वस्तिवेदादिनित्यंतवम-
हामखे ॥४॥ लक्ष्मीररुन्धतीचैवकुरुतां स्वस्तितेनघ ॥ असितोदेवलश्चैवविश्वा-
मित्रस्तथांगिरः ॥५॥ वसिष्ठः कश्यपश्चैवस्वतिकुर्वन्तुतेसदा ॥ धाताविधातालो-
केशोदिशश्चसदिगीश्वरः ॥६॥ स्वस्तितेद्यप्रयच्छन्तुकार्तिकेयश्चषरामुखम् ॥ विव-
स्वान्भगवान्स्वस्तिकरोतुतवसर्वदा ॥७॥ दिग्गजाश्चैवचत्वारः क्षितिश्चगगनं-

ग्रहाः ॥ अधस्ताद्धरणींचासौनागोधारयतेहिसः ॥८॥ शेषश्चपन्नगश्रेष्ठः स्वस्ति-
तुभ्यंप्रयच्छतु ॥ इत्येताऋचयः पुण्याहेब्रूयात् व्रतजपनियमतपस्वाध्यायक्रतु-
शमदमदयादानविशिष्टानां सर्वेषां ब्राह्मणानांमनः समाधीयताम् ॥ इतियज-
मानः ॥ समाहित मनसस्मः इब्राह्मणाः ॥ प्रसीदन्तुभवन्तः इति यज० । प्रसं-
नास्मः इति ब्राह्म० । ततोयजमानोब्रूयात् ॥ शान्तिरस्तुइत्यादि ॥ अस्तुइति
द्विजाः प्रतिवचनं सर्वत्रदद्युः ॐ शान्तिरस्तु ॥ १ ॥ ॐ पुष्टिरस्तु ॥ २ ॥ ॐ
तुष्टिरस्तु ॥ ३ ॥ ॐ वृद्धिरस्तु ॥ ४ ॥ ॐ अविघ्नमस्तु ॥ ५ ॥ ॐ आयुष्यमस्तु
॥ ६ ॥ ॐ आरोग्यमस्तु ॥ ७ ॥ ॐ शिवमस्तु ॥ ८ ॥ ॐ शिवकर्मास्तु ॥ ९ ॥
ॐ कर्मसमृद्धिरस्तु ॥१०॥ ॐ धर्मसमृद्धिरस्तु ॥ ११ ॥ ॐ वेदसमृद्धिरस्तु ॥ १२ ॥
ॐ शास्त्रसमृद्धिरस्तु ॥ १३ ॥ ॐ धनधान्यसमृद्धिरस्तु ॥ १४ ॥ ॐ पुत्रपौत्रसमृ-
द्धिरस्तु ॥ १५ ॥ ॐ इष्टसंपदस्तु ॥ १६ ॥ ॐ अरिष्टनिरसनमस्तु ॥ १७ ॥ वहिः ॐ

यत्पापंरोगं अशुभंअकल्याणं तद्दूरेप्रतिहतमस्तु ॥ १८ ॥ अंतः ॐ यच्छ्रेयस्तदस्तु ॥१९॥ ॐ उत्तरेकर्मणिनिर्विघ्नमस्तु ॥२०॥ उत्तरोत्तरमहरहरभिवृद्धिरस्तु ॥२१॥ ॐ उत्तरोत्तराः क्रियाः शुभाः शोभनाः संपद्यंतां ॥२२॥ ॐ तिथिकरणमुहूर्तनक्षत्रग्रह लग्नसंपदस्तु ॥२३॥ ॐ तिथिकरणमुहूर्तनक्षत्रग्रहलग्नाधिदेवताः प्रीयंताम् ॥२४॥ ॐ तिथिकरणेसमुहूर्तेसनक्षत्रेसग्रहेसलग्नेसाधिदैवतेप्रीयेताम् ॥२५॥ ॐ दुर्गापाञ्चाल्यौप्रीयेताम् ॥२६॥ ॐ अग्निपुरोगाविश्वेदेवाः प्रीयन्ताम् ॥२७॥ ॐ इन्द्रपुरोगाः मरुद्गणाः प्रीयन्ताम् ॥२८॥ ॐ वसिष्ठपुरोगाः ऋषिगणाः प्रीयंताँम् ॥२९॥ ॐ माहेश्वरीपुरोगाः उमामातरः प्रीयंतांम् ॥३०॥ ॐ अरुन्धतीपुरोगाः एकपत्न्यः प्रीयंताँम् ॥३१॥ ॐ विष्णुपुरोगाः सर्वेदेवाः प्रीयंतांम् ॥३२॥ ॐ ब्रह्मपुरोगाः सर्वे वेदाः प्रीयंताम् ॥३३॥ ॐ ब्रह्मच ब्राह्मणाश्चप्रीयंताम् ॥३४॥ ॐ श्रीसरस्वत्यौ-प्रीयेताम् ॥३५॥ ॐ श्रद्धामेधेप्रीयेताम् ॥३६॥ ॐभगवतिकात्यायनीप्रीयताम् ॥३७॥

ॐ भगवतिमाहेश्वरीप्रीयताम् ॥३८॥ ॐ भगवतिऋद्धिकरीप्रीयताम् ॥ ३९ ॥ ॐ भगवतिवृद्धिकरीप्रीयताम् ॥४०॥ ॐ भगवतिपुष्टिकरीप्रीयताम् ॐ भगवतितुष्टिकरीप्रीयताम् ॥४१॥ ॐ भगवन्तौविघ्नविनायकौ प्रीयेताम् ॥४२॥ ॐ सर्वाःकुलदेवताः प्रीयंताम् ॥४३॥ ॐ सर्वाः ग्रामदेवताः प्रीयंताम् ॥४४॥ ॐ सर्वाःइष्टदेवताःप्रीयंताम् ॥४५॥ बहिः ॐ हताश्चब्रह्मद्विषः ॥४६॥ ॐ हताश्चपरिपन्थिनः ॥४७॥ ॐ हताश्चविघ्नकर्तारः शत्रवः पराभवंयान्तु ॥४८॥ ॐ शाम्यन्तुघोराणि ॥४९॥ ॐ शाम्यन्तुपापानि ॥५०॥ ॐ शाम्यन्त्वितयः ॥५१॥ ॐ शाम्यन्त्युपद्रवाः ॥५२॥ अन्तः ॐ शुभानिवर्धन्ताम् ॥ ॐ शिवाआपः सन्तु ॥५३॥ ॐ शिवाऋतवः सन्तु ॥५४॥ ॐ शिवाओषधयः सन्तु ॥५५॥ ॐ शिवावनस्पतयः सन्तु ॥५६॥ ॐ शिवाअतिथयः सन्तु ॥५७॥ ॐ शिवाग्नयः सन्तु ॥५८॥ ॐ शिवाहुतयःसन्तु ॥५९॥ ॐ अहोरात्रेशिवेस्याताम् शम्बः कनिक्रदद्देवः पर्जन्योऽअभिवर्षत्वोषधयः प्रतिधीयताम् ॥ शन्नोद्यावापृथिवी

शंप्रजाभ्यः शन्नोऽस्तुद्विपदेशंचतुष्पदे ॥ अथयजुः ॥ निकामेनिकामेनः पर्जन्यो
वर्षतुफलवत्योनऽओषधयः पच्यन्तां योगक्षेमोनः कल्पताम् ॥ अथसाम ॥ त्वष्टा
३४ नोदैवियम्बचाः पर्जन्योब्रह्मणस्पा २३ तीः। पुत्रैर्भ्रातृभिरदितिर्नुपातु ॥२३॥ नाः
दुष्टारा २३ त्रामणं २३ बाचाउ ३४३।३२३४५। इडा ॥ अथर्वणः ॥ गणास्त्वोपगायन्तु
मरुताः पर्जन्यघोषिणः पृथक् । सर्गावर्षस्यवर्षतोवर्षतुपृथिवीमनुः ॥ शुक्राङ्गा
रकबुधबृहस्पतिशनैश्चरराहुकेतुसोमसहित आदित्यपुरोगाः सर्वेग्रहाः प्रीयन्ताम्
भगवान्नारायणः प्रीयताम् ॥ भगवान्पर्जन्यः प्रीयताम् ॥ भगवान्स्वामीमहासेनः
प्रीयताम् ॥ पुरोनुवाक्यायायत्पुण्यन्तदस्तु याज्ययायत्पुण्यन्तदस्तु ॥ वषट्
कारेणयत्पुण्यन्तदस्तु ॥ प्रातःसूर्योदयेयत्पुण्यन्तदस्तु ॥ यज० एतत्कल्याणयुक्तं
पुण्यं पुण्याहं वाचयिष्ये ॥ विप्राः ॥ वाच्यताम् ॥ ब्राह्म्यंपुण्यं महर्यच्चसृष्ट्यु-
त्पादनकारकम् ॥ वेदवृक्षोद्भवंनित्यं तत्पुण्याहं ब्रुवन्तुनः ॥ भोब्राह्मणाः ममस

कुटुम्बस्य सपरिवारस्यगृहेऽमुकाख्यस्यकर्मणः पुण्याहंभवन्तोब्रुवन्तु ॥ ३ ॥ ॐ
पुण्याहम् इतित्रिवारंब्राह्मणाःवदन्ति ॥ अथऋक् ॥ उद्गातेवशकुनेसामगायसि
ब्रह्मपुत्रइवसवनेषुशंससि ॥ वृषेवाजीशिशुमतीरपीत्यासर्वतोनः शकुनेभद्रमा-
वदविश्वतोनः शकुनेपुण्यमावद ॥१॥ अथयजुः ॥ पुनन्तुमादेवजनाः पुनन्तुमनसा-
धियः पुनन्तुविश्वाभूतानिजातवेदः पुनीहिमा ॥ अथसाम ॥ पुनानः सोमाः ३ धारा
२३४ याऽपापोवसानो अर्षस्यारत्नधायोनिमृतस्यसा २ इदसाइ ओहा उवा ॥
उत्सोदेवोहिराहाई । उहा ३ उवा । ययया । औ ३ होवा । हो ५ ई । डा ॥१॥ अथर्वणः॥
पुनन्तुमादेवजना पुनन्तुमनवोधिया ॥ पुनन्तुविश्वाभूतानिपवमानः पुनातुमा ॥
अ० पुराणमं० दीयन्तेयत्रदानानि पूज्यन्तेच द्विजातयः ॥ दृश्यते तत्रमांगल्यं
तत्पुण्याहंसदास्तुते ॥ पृथिव्यामुद्धृतायान्तुयत्कल्याणंपुराकृतम् ॥ ऋषिभिः
सिद्धिगन्धर्वैस्तत्कल्याणं ब्रुवन्तुनः ॥ भोब्राह्मणाः मयाक्रीयमाणस्य अमुकाख्य

स्यकर्मणः कल्याणंभवन्तोब्रुवन्तु ॥ ॐ कल्याणं ॥३॥ अथ ऋक ॥ अपाःसोममस्त-
मिन्द्रप्रयाहि कल्याणीर्जायासुरणङ्गृहेते ॥ यत्रारथस्यबृहतो निधानम्विमोच-
नम्बाजिनोदक्षिणावत् ॥ अथयजुः ॥ ॐ यथेमांवाचङ्कल्याणीमावदानिजनेभ्यः ॥
ब्रह्मराजन्याभ्यार्ठ० शूद्रायचार्यायच स्वायचारणायच ॥ प्रियोदेवानान्दक्षिणा-
यैदातुरिह भूयासमयं मेकामः समृध्यतामुपमादोनमतु ॥ अथसाम ॥ का३ ५ या।
नश्चा ३ त्रा ३ आभूवात् । ऊतीसदावृधः स । खा । औ ३ हो हाइ । कया २३ श्चा
इष्टयौहो ३। हुम्मा २। वा २ र्तौ ३५ हाइ ॥ ८॥ अथर्वणः ॥ विश्वजित्कल्याण्यै
मापरिधेहि कल्याणिद्विपाच्चसर्वन्तोरक्ष चतुष्पाद्यच्चनस्वम् ॥ पुराणमन्त्राः ॥
कलत्रपुत्रपौत्रादिद्विपदाश्च चतुष्पदाः ॥ तिष्ठन्तियत्रभृत्याद्यस्तत्कल्याणं सदा
स्तुते ॥२॥ सागरस्यतुयाऋद्धिर्महालक्ष्म्यादिभिःकृता ॥ सम्पूर्णास्युः प्रभावाच
तांऋद्धिं प्रब्रुवन्तुनः ॥ भोब्राह्मणाः मयाक्रीयमाणस्य अमुकाख्यस्यकर्मणः ऋद्धिं

भवन्तोब्रुवन्तु ॥ ॐ कर्मऋध्यताम् ॥ अथऋक् ॥ ॐ ऋध्यामस्तोमं सनुयाम
वाजमानोमंत्रं सरथेहोपयातम् ॥ यशीनपक्कं मधुगोष्वन्तराभूताँशोऽअश्विनोः
काममप्राः ॥ अथयजुः ॥ सत्रस्यऋद्धिरस्यगन्मज्योतिरमृताऽअभूम् ॥ दिवंपृथि
व्याऽअध्यारुहामाविदामदेवान्स्वर्ज्योतिः ॥ अथसाम ॥ औ २ हो वा औ हो
वा औ हो ३ वा । आगन्मज्योतिः आगन्मज्योतिः । अगन्मज्योतिः अमृता
अभूमअमृताअभूम ॥ अमृता अभूमातरिक्षंपृथिव्या अध्यारुहामा ॥२॥ तरिक्षं
पृथिव्या अध्यारुहामदिवमन्तरिक्षा दध्यारुहामः ॥३॥ अविदानदेवान् ॥ ३ ॥
समुद्देवैरगन्महि ॥३॥ औ हो वा औ हो वा औ हो३वा सुवर्ज्योती २३४५ ॥६॥
अथर्वणः ॥ ऋधग्मन्त्रोयोनिंय आवभूवामृतासुवर्द्धमानः ॥ सुजन्माअदब्धासु-
भ्राजमानोऽहेवत्रितो धर्तादोधरत्रीणि ॥ पुराणमंत्रः ॥ धनधान्यधराधर्मनिधि
कोशगृहाणि च ॥ ध्रुवाणियत्रतिष्ठन्तिसाऋद्धिः सर्वदास्तुते ॥ स्वस्तिस्तुयाविना

शाख्या पुण्यकल्याणवृद्धिदा ॥ विनायकप्रियान्नित्यंतांचस्वस्तिंब्रुवन्तुनः ॥ भोब्रा
ह्मणाः अमुकाख्यस्यकर्मणोस्वस्त्यै० ब्रुवन्तु ३। आयुष्मतेस्वस्ति ॥ अथऋक् ॥
स्वस्तिऋद्धिप्रपथेश्रेष्ठारेकूण स्वस्त्यभियावाममेति सानोऽअमासोऽअरणेनिपातु
स्वावेशा भवतुदेवगोपाः ॥ अथयजुः ॥ स्वस्तिनइन्द्रोवृद्धश्रवाः स्वस्तिनः पूषा-
विश्ववेदाः स्वस्तिनस्तार्क्ष्योऽअरिष्टनेमिः स्वस्तिनोबृहस्पतिर्दधातु ॥ अथसाम ॥
त्रातारमिन्द्रमविता। रमी २३ न्द्राम्। हवे हवे सुहव ९ शू। रमी २३ न्द्राम्।
हुवाईईनुशक्रंपुरुहू। तमी २३ न्द्राम्। इ द ९ स्वस्तिनोमघवा। वा ३४३ यि।
तू ३वा ५ यिन्द्रा ६५६ः ॥१०॥ अथर्व० स्वस्तिमात्रउतपित्रेणोअस्तु स्वस्तिगोभ्यो
जगतोपुरुषेभ्यः। विश्वंसुभूतसुविदत्रन्नोअस्तुज्योगेवदृशेमसूर्यं ॥ अथपुराणमंत्राः
यद्भूज्जानकीं भैष्मीजानकी गिरिजास्तुवः ॥ युधिष्ठरेच भूपालेस्वस्तिभवति-
सर्वदा ॥ मृकण्डसूनोरायुर्य ध्रुवलोमशयोस्तथा ॥ आयुषातेनसंयुक्ताजीवेमश

रदःशतं ॥१॥ जीवन्तुभवन्तः ॥ अथऋक् ॥ शतञ्जीवशरदोवर्द्धमानः शतंहेमन्ता
ञ्छतमुपत्रासतान् ॥ शतमिन्द्राग्नीसवितावृहस्पतिः शतायुषाहविषेमम्पुनर्दुः ॥
अथयजुः ॥ शतमिन्नुशरदोऽअन्तिदेवा यत्रानश्चक्राजरसन्तनूनाम् ॥ पुत्रासोय
त्रपितरोभवन्तिमानोमध्यारी रिषतायुर्गन्तोः ॥ अथसाम ॥ हाउ । ३ । यशो-
हाउ । ३ । वर्चोहाउ । ३ । आस्मिन् हायि । २। आस्मिन् हा ३१ उ । वा २ ।
तवदिन्द्रावमवसु । त्वंपुष्पसिमध्यमं। सत्राविश्वस्य परमस्यराजसि । नकिष्ट्वागो
वृवृण्वते । हाउ । ३ । यशोहाउ ।३। वर्चोहाउ ।३ आस्मिन् हा ३१ उ । वा २
आयुर्विश्वं विश्वमायूरशीमहि प्रजात्वष्टरधिनिधेह्यस्मैशतंजीवेमशरदोवयंते
२३४५ ॥ अथर्वणः ॥ आयुरस्मै धेहिजातवेदः प्रजांत्वष्टरधिनिधेह्यस्मै ॥ राय-
स्पोषं सवितरासुवास्मैशतञ्जीवातिशरदस्तथायम् ॥ शिवगौरीविवाहेयायाश्री-
रामेनृपात्मजे ॥ धनदस्यगृहे याश्रीरस्माकं सास्तुसद्मनि ॥ अस्तुश्रीः ॥ अथ

ऋक् ॥ श्रियेंजातः श्रियऽआनिरियाय: श्रियम्वयोजरितृभ्योदधातिश्रियम्वसा-
नाऽअमृतत्वमायन् भवन्तिसत्यसमिथामितद्रौ ॥ अथयजुः ॥ ॐ मनसः काममा-
कूतिम्वाचः सत्यमशीय ॥ पशूनार्ठ० रूपमन्नस्यरसोयशः श्रीः श्रयतांमयिस्वाहा
॥ अथसाम ॥ आयन्तइवसू ४ रायां विश्वा २। ईदिन्द्रास्यभाक्षातावा सूनिजातो
जनिमानियोजासा । प्रतिभागंनदी २ धिमः । प्रा २३ ती । भागांना ३ दा हुं ।
धीमा ३ । ओ २३४ वाश्रिये ॥१२॥ अथर्वणः ॥ राहयातुवरुणः सोमोऽअग्निबृ-
हस्पतिर्वसुभिरेहयातु ॥ अस्यश्रियमुपसंयातसर्वउग्रस्यचेतुरः संमनः सजाता ॥
प्रजापतिर्लोकपालोधाताब्रह्माचदेवराट ॥ भगवाञ्छाश्वतोनित्यन्नोवैरक्षन्तुसर्वतः
भगवान्प्रजापतिः प्रीयताम् ॥ अथऋक् ॥ प्रजापतेनत्वदेतान्यन्योविश्वाजाता
निपरितावभूव ॥ यत्कामास्तेजुहुमस्तन्नोऽअस्तुवयं स्यामपतयोरयीणाम् ॥ रामः
अथयजुः ॥ ॐ प्रजापतेनत्वदेतान्यन्योविश्वारूपाणिपरितावभूव ॥ यत्कामास्ते ॥ २१

जुहुमस्तन्नोऽअस्त्वयममुष्य पितासावस्य पितावयठं॰ स्यामपतयोरयीणाठं॰ स्वाहा
अथसाम ॥ हाउ ।३। इमाः ।३। प्रजाः ॥३॥ प्रजापतेहोई ।२। प्रजापतेहा ३१ उ ।
वा २ । एहृदयम् । २ । ए हृदया ३१ उ । वा । प्रजारूपमजीजने ३ । इटइडा
२३४५ ॥१३॥ अथर्वणः ॥ प्रजापतेरावृतोब्रह्मणावर्म्मणाहं कश्यपस्यज्योतिषाव-
र्चसाचजरदष्टिः कृतवीर्योविहायाः सहस्रायुः सुकृतश्चरेयं ॥ आयुष्मतेस्वस्तिमते
यजमानायदाशुषे ॥ श्रीयेदत्ताशिषः सन्तुऋत्विग्भिर्वेदपारगैः ॥ ॐ आयुष्मते-
स्वस्ति ॥ अथऋक् ॥ स्वस्तयेवायुमुपब्रुवामहैसोमं स्वस्तिभुवनस्ययस्पतिः ॥
बृहस्पतिं सर्वगणंस्वस्तये स्वस्तऽआदित्यासोभवन्तुनः ॥ अथयजुः ॥ प्रतिपन्था-
मपद्महिस्वस्तिगामनेहसम् ॥ येनविश्वाः परिद्विषोवृणक्तिविन्दतेवसु ॥ अथ
साम ॥ ई य इ या ३ हायि । त्य मू षुवाजिना ३ न्देवजूतं । ईऽ४ य ई या ।
हायि । सहो वा नन्ता । रूताइ । रँ रथानां । इ य इ या ३ हाई । अरिष्टा ३ नायिमि ३

य. शा. स्पृत । नाजमाशुम् । ई ४ य इ या । हा २३४५ यि । स्वस्त । यायि । तार्क्ष्यमिहा
॥ २३ ॥ ३४३ । हू ३ वा ५ यिमा ५६६ ॥ अथर्वणः ॥ वेदः स्वस्तिर्द्रुघणः स्वस्तिः परशु-
र्वेदिंपरशुर्नः स्वस्तिर्हविष्कृतो यज्ञियायज्ञकामास्ते देवासोयज्ञमिमं युषताम् ॥
ॐ स्वस्तिवाचनसमृद्धिरस्तु ॥ कृतस्यस्वस्तिवाचनकर्मणः समृध्यर्थंस्वस्तिवाच-
केभ्योब्राह्मणेभ्योइमांदक्षिणांविभज्यदातुमहमुत्सृजे ॥ अथाभिषेकः ॥ अभिषे-
केपत्नीवामतः एकस्मिन्पात्रेवरुणोदकंगृहीत्वाऽविधुराश्चत्वारोब्राह्मणाः दूर्वाम्र-
पल्लवैः सकुटुंबंयजमानमभिषिंचेयुः तन्मन्त्राः ॥ ॐ पयः पृतिव्यां० ॥ १ ॥ ॐ
पञ्चनद्यः० ॥ २ ॥ ॐ वरुस्योत्तं ॥ ३ ॥ ॐ पुनन्तुमा० ॥ ४ ॥ ॐ देवस्यत्वा-
सवितुः प्रसवेश्विनोर्बाहुभ्यांपूष्णोहस्ताभ्याम् ॥ सरस्वत्यैवाचोयन्तुर्यंत्रियेदधामि-
बृहस्पतेष्ट्वासाम्राज्येनाभिषिंचाम्यसौ ॥ ५ ॥ देवस्यत्वा० ॥ सरस्वत्यैवाचो
यन्तुर्यंत्रेणाग्नेःसाम्राज्येनाभिषिंचामि ॥ ६ ॥ देवस्यत्वा० ॥ अश्विनोर्भैषज्येन-

रामः

॥ २३

तेजसेब्रह्मवर्चसायाभिषिंचामिसरस्वत्यैभैषज्येनवीर्यायान्नाद्यायाभिषिंचामीन्द्र-
स्येन्द्रियेणबलायश्रियैयशसेभिषिंचामि ॥७॥ ॐ विश्वानिदेवसवितर्दुरितानिपरा-
सुव ॥ यद्भद्रन्तन्नऽआसुव ॥८॥ धामच्छदग्निरिन्द्रोब्रह्मादेवोबृहस्पतिः ॥ सचेतसो
विश्वेदेवायज्ञंप्रावंतुनःशुभे ॥ ९ ॥ त्वंयविष्ठदाशुषोनॄँःहेपाहिशृणुधीगिरः ॥ रक्षा-
तोकमुतत्मना ॥ ११ ॥ अन्नपतेन्नस्यनोदेह्यनमीवस्यशुष्मिणः ॥ प्रप्रदातारंता-
रिषऽऊर्ज्जंनोधेहिद्विपदेचतुष्पदे ॥ १२ ॥ द्यौः शान्तिरंत० ॥ १३ ॥ यतोयतः
स० ॥ १४ ॥ अमृताभिषेकोस्तु इतिपुण्याहवाचनप्रयोगः ॥ अविघ्नोमंडपश्चैव-
मातृणांपूजनंसकृत् ॥ वैश्वदेवंवसोर्द्धारांनांनीश्राद्धमतः परम् ॥ विवाहोपन-
यनचूडाकर्णसीमंतोन्नयनादौ मोदश्चैवप्रमोदश्चसुमुखोदुर्मुखस्तथा ॥ अविघ्नो-
विघ्नहर्त्ताचषडैतेविघ्ननायकाः ॥ ॐ मोदायनमः मोदंआ० ॥ १ ॥ ॐ प्रमोदा-
य० प्रमोदं आ० ॥२॥ ॐ सुमुखाय० सुमुखं आ० ॥३॥ दुर्मुखाय० दुर्मुखं० ॥४॥

अविघ्नाय० ॥ ५ ॥ अविघ्नं आ० ॥ ६ ॥ विघ्नहर्त्रे० विघ्नहर्तारं० ॥ आ० ॐ मोदा-
य. शा. दिषड्विनायकेभ्योनमः इति पूजयेत् ॥ मण्डपमध्येए कस्मिन्कलशे आवाहयेत् इति
॥ २५ ॥ अविघ्नपूजनं ॥ अथ मण्डपदेवताप्रतिष्ठा ॥ ततोमंण्डपार्थंस्तंभारोपणं तद्यथा ॥
ॐ देवस्यत्वास० भ्यांइत्यभ्रिमादत्ते ॥ १ ॥ ॐ इदमहगूँरक्षसांग्रीवाऽअपिकृंतामि
इत्यवटंपरिलिखिति ॥ २ ॥ ॐ मावोरिषत्खनितायस्मैचाहंखनामिवः ॥ द्विपाच्च-
तुष्पादस्माकगूँ सर्वमस्त्वनातुरम् इतिखनति ॥३॥ ॐ सिंचंतिपरिषिंचंत्युत्सिंचं
तिपुनंतिच ॥ सुरायैबभ्र्वैमदेकिंत्वोवदतिकिंत्वः इति तस्मिन्नवटेअपः आसिंचति
॥४॥ ॐयवोसियवयास्मद्द्वेषोयवयारातीः॥इतियवानावपति॥५॥दर्भसिद्धार्थकांस्तू-
ष्णीमावपति॥ॐकांडात्कां० चइतिदूर्वांकुरान्॥६॥ॐदधिक्राव्णो० तुइतिदधि ॥७॥
ॐ याः फलीनी० सः इतिफलम् ॥८॥ ॐ हिरण्यगर्भः० म इतिहिरण्यंचावपति राम:
॥ ९ ॥ ॐ उच्छ्रयस्ववनस्पत ऊर्ध्वोमापाह्य गूँ हसऽआस्ययज्ञस्योद्दृचः ॥ इति ॥ २५ ॥

मन्त्रेणरक्तसूत्रबद्धमदनफलसमन्वितस्तंभोत्थापनं ॥ १० ॐ ऊर्ध्वऽ ऊषुणऽ
ऊतयेतिष्ठादेवोनसविता ॥ ऊर्द्धोवाजस्यसनितायदंजिभिर्वाघद्भिर्विह्वयामहेइ-
त्यवटेरोपणं ॥ ॐ स्थिरोभववीड्वंगऽ आशुर्भववाज्यर्वन् ॥ पृथुर्भवसुखदस्त्व-
मग्नेः पुरीषवाहणः ॥ इतिसमंततोमृत्पूर्णेन स्थिरकरणं ॥ तस्मिन्स्तंभे ॥ ॐ
नलिन्यैनमः ॥१॥ ॐ नन्दिन्यै१ ॥२॥ ॐ मैत्रायै० ॥३॥ ॐ उमायै० ॐ पशुव-
र्द्धिन्यै० ॥५॥ ॐ मनोजूतिष्ठमंडपदेवताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाः भवन्तु इति प्रति-
ष्ठाप्य ॥ ॐ मंडपदेवताभ्योनमः इति षोडशोपचारैरभ्यर्चनं ॥ मंडपदेवताप्री-
त्यर्थं यथाशक्तिब्राह्मणान्भोजयिष्ये ॥ अत्रशिष्टाचारएवशरणं । मंडपप्रति-
ष्ठातुसीमंतोन्नयनान्नप्राशनचूडाकरणोपनयनवेदारंभकेशांतव्रतविसर्गविवाहेषु-
कार्या ॥ तत्रैवमंडपसत्वात् मंडपस्तंभनिवेशनंतु ॥ वृषाद्राशित्रयेस्थितेसूर्येसति
आग्नेयांकार्यम् ॥ सिंहाद्राशित्रयेईशान्याम् ॥ वृश्चिकाद्राशित्रयेवायव्यां ॥

कुंभाद्राशित्रयेनैर्ऋत्यां ॥ इतिमंडपदेवताप्रतिष्ठा ॥ अथमातृकापूजनं अथाग्नेयां प्रतिमास्वक्षतपुंजेषुवाप्राक् संस्थमुदक् संस्थंवामातृस्थापनं ॥ ॐ भूर्भुवः स्वः गणपतये० ॥ गणपतिं आवाहयामिस्थापयामि ॥ ॐ भूर्भुव स्वः गौर्यै न०॥ गौरीमा० ॥ २ ॥ ॐ पद्मायै० ॥ पद्माम् ॥ ३ ॥ ॐ शच्यै० ॥ शचीं ॥ ४ ॥ ॐ मेधायै० ॥ मेधां ॥५॥ ॐ सावित्र्यै० ॥ सावित्रीं ॥६॥ ॐ विजयायै० ॥ ॐ विजयां० ॥७॥ ॐ जयायै० ॥ जयां० ॥८॥ ॐ देवसेनायै० ॥ देवसेनां० ॥९॥ ॐ स्वधायै० स्वधां० ॥ ॐ स्वाहायै० ॥ स्वहां० ॥११॥ मातृभ्यो० ॥ मातृः ॥ १२ ॥ ॐ लोकमातृभ्यो० ॥ लोकमातृः० ॥१३॥ धृत्यै० ॥ धृतिमा० ॥१४॥ ॐ पुष्ट्यै० ॥ पुष्टिं०॥ १५ ॥ ॐ तुष्ट्यै ॥ तुष्टिं ॥ १६ ॥ ॐ आत्मनः कुलदेवतायै० ॥ आत्मनः कुलदेवतां ॥१७॥ ॐ मनो० ष्ठ० ॥ गौर्याद्याःकुलदेवतांताः मातरोगणपतिसहिताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाः भवंतु ॥ ॐ गणपत्यादि कुलदेवतांतमातृभ्योनमः इत्य-

भ्यर्चनं ॥ चूडाकरणोपनयनविवाहेषुयथाकुलाचारंमातृभांडस्थापनं ॥ अथव-
सोर्द्धारापूजनं ॥ ॐ वसोःपवित्रमसिशतधारं वसोःपवित्रमसिसहस्रधारम् ॥
देवस्त्वासवितापुनातुवसोःपवित्रेणशतधारेणसुप्वा ॥ नमोस्तुवसुमातृभ्योघृतमा-
तृभ्यएवच ॥ स्वयज्ञकार्यसिध्यर्थं धारांदास्यामिमातरः ॥१॥ इतिमन्त्रेणघृतेनपं
चसप्तवाप्राक्संस्थाउदक्संस्थावावसोर्द्धाराकर्तव्याः ॐ कामधुक्षः ॥ श्रियादिसप्त
मातृभ्योघृतमातृभ्यएवच ॥ गुड़ेनमेलयिष्यामिताः सर्वार्थप्रसाधिकाः ॥ इत्येता
वतामन्त्रेणार्धभागेगुड़ेनैकीकरणं कुंकुमादिनाविन्दुकरणेनालंकरणं प्रतिधारामे-
कैकदेवतामावाहयेत् ॥ ॐश्रीयैनमः ॥ श्रियमा० ॥१॥ ॐलक्ष्म्यैन० ॥ लक्ष्मीमा०
॥२॥ ॐ धृत्यै० ॥ धृतिमा० ॥३॥ ॐ मेधायै० ॥ मेधामा० ॥४॥ ॐ स्वाहायै० ॥
स्वाहां० ॥५॥ ॐ प्रज्ञायै० ॥ प्रज्ञामा० ॥६॥ ॐ सरस्वत्यै० ॥ सरस्वतीमा० ॥७॥
ॐ श्रीलक्ष्मीधृतिमेधास्वाहाप्रज्ञासरस्वतीभ्योनमइत्यर्चनं ॥ ॐ वसोर्धारादेव-

ताभ्योनमइतिवाह्णावाह्य ॥ ॐ मनो० वसोर्द्धा\दिवताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाः
भवन्तुसंपूज्यप्रार्थयेत् ॥ यदंगत्वेनभोदेव्यः पूजिताविधिमार्गतः ॥ कुर्वन्तुकार्य-
मखिलंनिर्विघ्नेनक्रतूद्भवं ॥ अनयापूजयावसोर्द्धारादेवताः प्रीयंतां० ॥ इतिवसो-
र्द्धाराकरणं ॥ अथायुष्यमन्त्रजपः ॥ ॐ आयुष्यंवर्चस्य गूँ रायस्पोषमौद्भिदम् ॥
इदं गूँ हिरण्यंवर्चस्वज्जैत्रायाविशतादुमाम् ॥१॥ न तद्रक्षा सि० यु: ॥२॥ यदा-
वध्नंदाक्षायणाहिरण्य गूँशतानीकायसुमनस्यमानाः ॥ तन्मआबध्नामिशतशा-
रदायायुष्मान्जरदष्टिर्यथासम् ॥ पुराण० यदायुष्पंचिरंदेवाः ॥ सप्तकल्पांतजीविषु ॥
ददुस्तेनायुषास्मभ्यकूजीवेमशरदःशतम् ॥१॥ दीर्घानागानगानद्योनंतस्समुद्राणंवादि-
शः अनंतेनायुषातेन जीवेमशरदः शतम् ॥२॥ सत्यानिपंचभूतानि विनाशरहितानि
च ॥ अविनाश्या युषातद्वज्जीवेमशरदः शतम् ॥ ३ ॥ इत्यायुष्यमंत्रजपः ॥ रामः
अथ सांकल्पेनविधिनानांदीश्राद्धप्रोगः ॐ सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नांदी- ॥ २९ ॥

मुखाः भूर्भुवः स्वः इदंवः पाद्यंपादावनेजनंपादप्रक्षालनंवृद्धिः ॐ अमुकगोत्राः मातृपितामहीप्रपितामह्यः नान्दीमुख्यः भूर्भुवः स्वः इदं वः पाद्यंपादावनेजनं पादप्रक्षालनंवृद्धिः ॥२॥ ॐ अमुकगोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नांदीमुखाः भूर्भुवः स्वः इदं वः पाद्यंपादावनेजनंपादप्रक्षालनंवृद्धिः ॥ ३ ॥ ॐ अमुक-गोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नांदीमुखाः भूर्भुवः स्वः इदं वः पाद्यंपादावनेजनंपादप्रक्षालनंवृद्धिः ॥ ४ ॥ आसनदानं ॥ सतयव सुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नांदीमुखाः भूर्भुवः स्वः इमे आसनेवोनमोनमः ॐ अमुकगोत्राः मातृपितामहिप्रपितामह्यः नान्दीमुख्यः भूर्भुवः स्वः इमे आस-नेवोनमोनमः ॥ २ ॥ ॐ अमुकगोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः इमे आसनेवोनमोनमः ॥ ३ ॥ ॐ अमुकगोत्राः मातामहप्रमा-तामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः इमे आसनेवोन-

मोनमः ॥ ४ ॥ गन्धादिदानं विश्वेदेवादि ॥ गन्धपुष्पधूपदीपताम्बूलपूगीफल-
वस्त्रज्ञोपवीतानिदद्यात् ॥ ॐ सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः
इदङ्गंधाद्यर्चनं स्वाहासंपद्यतांवृद्धिः ॥ १ ॥ ॐ अमुकगोत्राः मातृपितामहिप्र-
पितामह्यः नान्दीमुख्यः भूर्भुवः स्वः इदं गन्धाद्यर्चनंस्वाहा संपद्यतांवृद्धिः ॥ २ ॥
ॐ अमुकगोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नन्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः इदं गन्धाद्य-
र्चनंस्वाहा संपद्यतांवृद्धिः ॥ ३ ॥ ॐ अमुकगोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमा-
तामहाः सपत्निकाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः इदं गन्धाद्यर्चनंस्वाहा संपद्यतांवृ-
द्धिः ॥ ४ ॥ ॐ सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः इदं युग्म-
ब्राह्मणभोजनपर्याप्तामान्ननिष्क्रयभूतं द्रव्यं अमृतरूपेणस्वाहा संपद्यतांवृद्धिः ॥ १ ॥
ॐ अमुकगोत्राः मातृपितामहिप्रपितामह्यः नान्दीमुख्यः भूर्भुवः स्वः इदं युग्म-
ब्राह्मणभोजनपर्याप्तामान्ननिष्क्रयभूतं द्रव्यं अमृतरूपेणस्वाहा संपद्यतांवृद्धिः ॥ २ ॥

ॐ अमुकगोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः इदं युग्म-ब्राह्मणभोजनपर्याप्तमान्ननिष्क्रयभूतं द्रव्यं अमृतरूपेणस्वाहा संपद्यतांवृद्धिः॥३॥ ॐ अमुकगोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः इदं युग्मब्राह्मणभोजनपर्याप्तमान्ननिष्क्रयभूतं द्रव्यं अमृतरूपेण-स्वाहा संपद्यतांवृद्धिः ॥ ४ ॥ सत्यवसुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नान्दीमुखाः प्रीयंतां ॥ १ ॥ गोत्राः मातृपितामहिप्रपितामह्यः नांदीमुख्यः प्री-यंतां ॥ २ ॥ गोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नांदीमुखाः प्रीयंतां ॥ ३ ॥ द्वितीयगोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः नांदीमुखाः प्री-यंताम् ॥ ४ ॥ शिवा आपः संतु ॥ सौमनस्यमस्तु ॥ अक्षतं चारिष्टं चास्तु अघोराः पितरः सन्तु इतिपूर्वाग्रांजलधारांदद्यात् ॥ ततः कृतांजलिः प्रार्थयेत् ॐ गोत्र न्नोवर्धतांदातारोनोभिवर्धतांवेदाः संततिरेवच ॥ श्रद्धाचनोमाव्यगमद्व

य. शा. हुदेयंचनोस्तु श्रद्धांचनोमाव्यगमद्बहुदेयंचनोस्तु अन्नंचनोबहुभवेदतिथींश्चलभेमहि ॥ याचितारश्चनः संतुमाचयाचि
॥ ३२ ॥ ष्मकंचन ॥ एताः सत्याश्चाशिषः संतु ॥ संत्वेतासत्याः आशिषः इति ॐ सत्यव
सुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नांदीमुखाः भूर्भुवः स्वः कृतस्य नांदीश्राद्धस्य फलप्रति-
ष्ठासिध्यर्थंद्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणीं दक्षिणांदातुमहमुत्सृजे ॥ १ ॥ ॐ अ-
मुकगोत्राः मातृपितामहिप्रपितामह्यः नांदीमुख्यः भूर्भुवः स्वः कृतस्य
नांदीश्राद्धस्य फलप्रतिष्ठासिध्यर्थंद्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणींदक्षिणांदातुमहमु-
त्सृजे ॥ २ ॥ ॐ गोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नांदीमुखाः भूर्भुवः स्वः कृ-
तस्य नांदीश्राद्धस्य फलप्रतिष्ठासिध्यर्थं द्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणींदक्षिणां-
दातुमहमुत्सृजे ॥३॥ ॐ गोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः रामः
नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः कृतस्यनांदीश्राद्धस्यफलप्रतिष्ठासिध्यर्थं द्राक्षामलकय-
वमूलनिष्क्रयणींदक्षिणांदातुमहमुत्सृजे ॥ ४ ॥ ॐ उपास्मैगायतानरः पव- ॥ ३२ ॥

मा।न।ऽएन्दवे ॥ अभिदेवाँऽइयक्षते ॥ १ ॥ इडामग्नेपुरुद गूँ स गूँ सनिंगोः शश्वत्तमगूँ हवमानायसाध॥ स्यान्नः सूनुस्तनयोविजावाग्नेसातेसुमतिर्भूत्वस्मे २ अनेननांदीश्राद्धंसंपन्नम्॥ सुसंपन्नं तेनश्रीकर्मांगदेवताः प्रीयंतांवृद्धिः॥ विश्वेदेवाः प्रीयंतां ॥ ॐ वाजेवाजेवतवाजिनोनोधनेषुविप्राअमृताऋतज्ञाः ॥ अस्यमध्वः पिबतमादयध्वं तृप्यतयातपथिभिर्देवयानैः इति विसृज्य ॐ आमावाजस्य प्रसवोजगम्यादेमेद्यावापृथिवीविश्वरूपे ॥ आमागन्तांपितरामातराचामासोमो-अमृतत्वेनगम्यात् ॥ इति नान्दीश्राद्धप्रयोगः ॥ अथाचार्यादिवरणम् ॥ उदङ्मु-खमाचार्यमुपवेश्यगन्धादिभिः संपूज्य ॥ ॐ अमुकगोत्रोत्पन्नः अमुकप्रवरा-न्वितः अमुकशर्मायजमानोहं अमुकगोत्रोत्पन्नं अमुकप्रवरान्वितं शुक्लयजुर्वे-दान्तर्गतवाजसनेयमाध्यंदिनीयशाखाध्यायिनं अमुकशर्माणंब्राह्मणं अस्मिन्ग्रह शांत्याख्येकर्मणिएभिर्वरणद्रव्यैः आचार्यत्वेनत्वामहंवृणे ॥ वृतोस्मि इति प्रति-

हृदेयंचनोस्तु अन्नंचनोबहुभवेदतिथींश्चलभेमहि ॥ याचितारश्चनः संतुमाचयाचि
ष्मकंचन ॥ एताः सत्याआशिषः संतु ॥ संत्वेतासत्याः आशिषः इति ॐ सत्यव
सुसंज्ञकाः विश्वेदेवाः नांदीमुखाः भूर्भुवः स्वः कृतस्य नांदीश्राद्धस्य फलप्रति-
ष्ठासिध्यर्थंद्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणीं दक्षिणांदातुमहमुत्सृजे ॥ १ ॥ ॐ अ-
मुकगोत्राः मातृपितामहिप्रपितामह्यः नांदीमुख्यः भूर्भुवः स्वः कृतस्य
नांदीश्राद्धस्य फलप्रतिष्ठासिध्यर्थंद्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणींदक्षिणांदातुमहमु-
त्सृजे ॥ २ ॥ ॐ गोत्राः पितृपितामहप्रपितामहाः नांदीमुखाः भूर्भुवः स्वः कृ-
तस्य नांदीश्राद्धस्य फलप्रतिष्ठासिध्यर्थं द्राक्षामलकयवमूलनिष्क्रयणींदक्षिणां-
दातुमहमुत्सृजे ॥३॥ ॐ गोत्राः मातामहप्रमातामहवृद्धप्रमातामहाः सपत्निकाः
नान्दीमुखाः भूर्भुवः स्वः कृतस्यनांदीश्राद्धस्यफलप्रतिष्ठासिध्यर्थं द्राक्षामलकय-
वमूलनिष्क्रयणींदक्षिणांदातुमहमुत्सृजे ॥ ४ ॥ ॐ उपास्मैगायतानरः पव-

मानाऽएन्दवे ॥ अभिदेवाँऽइयक्षते ॥ १ ॥ इडामग्नेपुरुद गूँ स गूँ सनिंगोः शश्वत्तमगूँ हवमानायसाध॥ स्यान्नः सूनुस्तनयोविजावाग्नेसातेसुमतिर्भूत्वस्मे २ अनेननांदीश्राद्धंसंपन्नम्॥ सुसंपन्नं तेनश्रीकर्मांगदेवताः प्रीयंतांवृद्धिः॥ विश्वेदेवाः प्रीयंतां ॥ ॐ वाजेवाजेवतवाजिनोनोधनेषुविप्राअमृताऋतज्ञाः ॥ अस्यमध्वः पिबतमादयध्वं तृप्यतयातपथिभिर्देवयानैः इति विसृज्य ॐ आमावाजस्य प्रसवोजगम्यादेमेद्यावापृथिवीविश्वरूपे ॥ आमागन्तांपितरामातराचामासोमो-अमृतत्वेनगम्यात् ॥ इति नान्दीश्राद्धप्रयोगः ॥ अथाचार्यादिवरणम् ॥ उदङ्मुखमाचार्यमुपवेश्यगन्धादिभिः संपूज्य ॥ ॐ अमुकगोत्रोत्पन्नः अमुकप्रवरान्वितः अमुकशर्मायजमानोहं अमुकगोत्रोत्पन्नं अमुकप्रवरान्वितं शुक्लयजुर्वेदान्तर्गतवाजसनेयमाध्यंदिनीयशाखाध्यायिनं अमुकशर्माणंब्राह्मणं अस्मिन्ग्रह शांत्याख्येकर्मणिएभिर्वरणद्रव्यैः आचार्यत्वेनत्वामहंवृणे ॥ वृतोस्मि इति प्रति-



वचनं ॥ आचार्यस्तुयथास्वर्गेशक्रादीनांबृहस्पतिः ॥ तथात्वंममयज्ञेस्मिन्ना-
चार्योभवसुव्रत ॥ १ ॥ अस्मिन् ग्रहशांत्याख्येकर्मणिएभिर्वरणद्रव्यैः अमुकगो-
त्रममुकशर्माणं ब्राह्मणं ब्रह्मत्वेनत्वामहंवृणे॥ वृतोस्मि ॥ यथाचतुर्मुखोब्रह्मासर्व-
लोकपितामहः ॥ तथात्वंममयज्ञेस्मिन् ब्रह्माभवद्विजोत्तम ॥ २ ॥ अस्मिन्०
सदस्यत्त्वेनत्वामहं वृणे ॥ भगवन्सर्वधर्मज्ञसर्वधर्मभृतांवर ॥ विततेममयज्ञेस्मि
न्सदस्योभवसुव्रत ॥ ३ ॥ अस्मिन्० गाणपत्यत्वेनत्वामहंवृणे ॥ वांछितार्थ-
फलावप्त्यैपूजितोसिसुरासुरैः ॥ निर्विघ्नंक्रतुसंसिध्यैत्वामहंगणपंवृणे ॥ ४ ॥
अस्मिन्० उपद्रष्टत्वेनत्वा महंवृणे ॥ भगवन्सर्वधर्मज्ञसर्वधर्मपरायण ॥ वितते मम
यज्ञेस्मिन्नुपद्रष्टाभवद्विज ॥ ५ ॥ अस्मिन्० ऋत्विक्त्वेनत्वामहंवृणे ॥ भगवन्सर्वध-
र्मज्ञसर्वधर्मपरायण । वितते मम यज्ञेस्मिन्नृत्विक्त्वंमेमखेभव ॥ ६ ॥ ॐ व्रतेनदी-
क्षामाप्नोतिदीक्षयाप्नोतिदक्षिणां ॥ दक्षिणाश्रद्धामाप्नोतिश्रद्धयासत्यमाप्यते अथ

करसंपुटंकृत्वासर्वान्प्रार्थयेत् अस्मिन्कर्मणियेयेतुवृतागुरुमुखादयः ॥ सावधानाः प्रकुर्वन्तुस्वंस्वंकर्मयथोदितं ॥ १ ॥ अस्ययागस्यनिष्पत्तौभवन्तोभ्यर्थितामया ॥ सुप्रसन्नैः प्रकर्तव्यंकर्मेदंविधिपूर्वकम् ॥ २ ॥ यथाविहितंकर्मकुरु ॥ यथाज्ञानंकरवाणि इत्याचार्यादिवरणं आचार्यः आचम्यप्राणानायम्य ॥ देशकालौसंकीर्त्य-अस्मिन्ग्रहशांत्याख्येकर्मणियजमानेनवृ तोहंआचार्यकर्मकरिष्ये० आचार्योवा-महस्तेगौरसर्षपान् गृहीत्वादिग्रक्षणंकुर्यात् तत्रमंत्राः रक्षोहणंबलगहनंवैष्णवी-मिदमहंतंबलगमुत्किरामियम्मेनिष्ट्योयममात्योनिचखानेदमहंतंबलगमुत्किरामि-यम्मेसमानोयमसमानोनिचखानेद महंतंबलगमुत्किरामियम्मेसबन्धुर्यमसबन्धुर्नि चखानेदमहंतंबलगमुत्किरामियम्मेसजातोयमसजातोनिच खानोत्कृत्याङ्किरामि ॥ १ ॥ रक्षोहणोवोबलगहनः प्रोक्षामिवैष्णवान्रक्षोहणोवोबलगहनोवनयामिवै ष्णवान्रक्षोहणोवोबलगहनोवस्तृणामिवैष्णवान्रक्षोहणौवांबलगहनाऽउपदधा-

मिव्वैष्णावीरक्षोहणौवांब्बलगहनौपर्यूहामिव्वैष्णावीव्वैष्णावमसिव्वैष्णवास्थ ॥२॥ रक्ष-
सांभा गोसिनिरस्त गूँ॰रक्षऽइदमह गूँ॰रक्षोभितिष्ठामीदमह गूँ॰ रक्षोबबाधऽइदमह
गूँ॰ रक्षोधमन्तमोनयामि ॥ घृतेनद्यावापृथिवीप्रोर्णुवाथांबायोवेस्तोकानामग्नि-
राज्यस्यव्वेतु स्वाहा स्वाहा कृतेऽऊर्द्ध्वनभसंमारुतंगच्छतम् ॥ ३ ॥ रक्षोहाविश्व-
चर्षणि रभियोनिमयोहते ॥ द्रोणेसधस्थमासदत् ॥ ४ ॥ यदत्रसंस्थितंभूतंस्थानमा-
श्रित्यसर्वदा ॥ स्थानंत्यक्त्वातुतत्सर्वंयत्रस्थंतत्रगच्छतु ॥ १ ॥ अपसर्पंतुतेभूतायेभ-
भूताभूमिसंस्थिताः ॥ येभूताविघ्नकर्तारस्तेनश्यंतुशिवाज्ञया ॥ २ ॥ अप क्रामंतु-
भूतानिपिशाचास्सर्वतोदिशम् ॥ सर्वेषामविरोधेनशांतिकर्मसमारभेत् ॥ ३ ॥ भू-
तानिराक्षसावापियेत्रतिष्ठन्तिकेचन ॥ तेसर्वेप्यपगच्छन्तुग्रहयागंकरोम्यहं ॥ ४ ॥
इति तिष्ठन् पूर्वादिदिक्षुविकिरेत् उदकोपस्पर्शः ततः पञ्चगव्यकरणं ॥ गाय-
त्र्यागोमूत्रं ॥ गंधद्वारेतिगोमयम् ॥ ॐ गंधद्वारांदुराधर्षां नित्यपुष्टांकरी-

षिणीं ॥ ईश्वरींसर्वभूतानांतामिहोपह्वयेश्रियम् ॥ २ ॥ आप्यायस्वेतिपयः ॐ
आप्यायस्वसमेतुतेविश्वतः सोमवृष्ण्यम् ॥ भवावाजस्यसंगथे ॥ ३ ॥ दधि-
क्राव्ण इतिदधि ॐ दधिक्राव्णो० ॥ ४ ॥ ॐ तेजोसीत्याज्यं ॐ तेजो-
सिशुक्रमस्यमृतमसिधामनामासिप्रियंदेवानामनाधृष्टन्देवयज नमसि ॥ ५ ॥
देवस्यत्वेतिकुशोदकं ॐ देवस्यत्वा० ॥ ६ ॥ ॐ प्रणवेनयज्ञकाष्ठेनालो
ड्यआपोहिष्ठेतित्रिभिर्मंत्रैः कर्मभूमिंयज्ञसंभारांश्चप्रोक्षयेत् ॥ ततः कृतांजलिः
स्वस्तिन० ॥ २ ॥ इतिमन्त्रद्वयं पठेत्० भूमौप्रादेशंकृत्वा देवाः आयांतु० या तु-
धानामपयांतु० विष्णोर्देवयजनं रक्षस्व ततःसर्वतोभद्रदेवतास्थापनंपूजनंसर्वतो-
भद्रेकलशस्थापनविधिनाकलशंसंस्थाप्यकलशेप्रधानप्रतिमांसंस्थाप्यविधिनापूज
येत् ॥ ततोग्निस्थापनं कुण्डेस्थंडिलेवा ॥ कुण्डंचेत्उपरिमेखलायां श्वेतवर्णंवि-
ष्णुंपूजयेत् इदंवि० इतिमन्त्रेण ॥ मध्यमेखलायांरक्तवर्णंब्रह्मयज्ञा० इतिमं०

ब्रह्माणंसंपूज्य ॥ अधोमेखलायांकृष्णवर्णनमस्तै० इति रुद्रंसंपूज्य अम्बेअंबि०
इतिमं० योन्यांरक्तवर्णांगौरींपूजयेत् ॥ अस्मिन् ग्रहशांत्याख्येकर्मणिपंचभूः सं-
स्कारपूर्वकमग्निस्थापनं करिष्ये ॥ दर्भैः परिसमुह्य० गोमयोदकेनोपलिप्य ॥
स्रुवेणोल्लिख्य ॥ अनामिकाङ्गुष्ठेनोधृत्य ॥ उदकेनाभ्युक्ष्य ॐ अग्निंदूतमित्य-
ग्निंस्थापयेत् ॥ अथ सूर्यादिग्रहाणांस्थापनक्रमः ॥ ईशानेमण्डलंकृत्वाग्रहाणां-
स्थापनंततः ॥ वृत्तमंडलमादित्यंअर्धचन्द्रंनिशाकरं ॥ त्रिकोणंमंगलंचैवबुधं च
धनुषाकृतिं ॥ गुरुमष्टदलंप्रोक्तंचतुःकोणं च भार्गवं ॥ नराकृतिंशनिंविद्याद्राहुं
च मकराकृतिं ॥ केतुंखड्गसमंज्ञेयंग्रहमंडलकेशुभे ॥ १ ॥ अथवा ॥ वृत्तमंडल-
मादित्यं चतुरस्रंनिशाकरं ॥ त्रिकोणंमंगलचैवबुधेवैवाणसन्निभम् ॥ गुरवेपद्टि-
शाकारं पंचकोणंभृगुस्तथा मन्देचधनुषाकारं शूर्पाकारंतुराहवे ॥ केतवेचध्वजा-
कारंमंडलानिक्रमेणतु ॥ शुक्रार्कौप्राङ्मुखौज्ञेयौगुरुसौम्यौउदङ्मुखौ ॥ प्रत्यङ्मुखौ

शनी सोमौशेषादक्षिणतोमुखाः ॥ मध्येतुभास्करंविंद्याच्छशिनंपूर्वदक्षिणे ॥
दक्षिणेलोहितंविंद्याबुधंपूर्वोत्तरेणतु ॥ उत्तरेणगुरुंविंद्यात्पूर्वेणैवतुभार्गवम् ॥
पश्चिमेतुशनिंविंद्याद्राहुं दक्षिणपश्चिमे ॥ पश्चिमोत्तरतंकेतुंइत्येषाग्रहसंस्थितिः
आदित्याभिमुखास्सर्वेसाधिप्रत्यधिदेवताः ॥ अधिदेवतादक्षिणेवामेप्रत्यधिदेव
ताः ॥ अरुणौसूर्यभौमौचश्वेतशुक्रौनिशाकरौ ॥ हरितवर्णौबुधश्चैवपीतवर्णोगुरु-
स्तथा ॥ कृष्णवर्णौशनीराहुः केतवस्तुतथैव च ॥ ततः पूर्वनिर्मितग्रहवेद्यांश्वेत-
वस्त्रंप्रसार्यनवग्रहमंडलंविलिख्यमध्यादिकोष्टेषु उक्तदिक्षुविदिक्षुसूर्यादिग्रहाणां-
स्थापनंपूजनं च कुर्यात् । अथ सूर्याद्यावाहनं ॐ आकृष्णेनरजसावर्तमानोनि-
वेशयन्नमृतंमर्त्यंच ॥ हिरण्मय येनसवितारथेनादेवोयातिभुवनानिपश्यन् ॥ १ ॥
ॐ भूर्भुवः स्वः कलिं गदेशोद्भवकाश्यपसगोत्ररक्तवर्णभोसूर्यइहागच्छइहतिष्ठसू-
र्यायनमः सूर्यमावाहयामिस्थापयामि ॥ १ ॥ ॐ इमन्देवाऽअसपत्न गूँ॰ सुवध्वं-

महतेक्षत्रायमहतेज्यैष्ठ्यायमहतेजानराज्यायेन्द्रस्येंद्रियाय ॥ इममभुष्यपुत्रममु-
 ष्यैपुत्रमस्यैविशऽएषवोमीराजासोमोस्माकंब्राह्मणाना गूँ राजा ॥ २ ॥ ॐ भू०
यमुनातीरोद्भवआत्रेयसगोत्रशुक्लवर्णाभोसोमइहागच्छेहतिष्ठसोमायनमः सोममा-
वाहयामिस्थापयामि ॥ २ ॥ ॐ अग्निर्मूर्द्धादिवः ककुत्पतिः पृथिव्याऽअयम् ॥
अपा गुँ० रेता गुँ० सिजिन्वति ॥ ॐ भू० अवंतिकापुरोद्भवभारद्वाजसगो-
त्ररक्तवर्णाभोभौमइ० भौमाय० भौमं० ॥ ३ ॥ ॐ उद्बुध्यस्वाग्नेप्रतिजागृहित्वमि-
ष्टापूर्तेस गुँ० सृजेथामयं च ॥ अस्मिन्सधस्थेऽअध्युत्तरस्मिन्विश्वेदेवायजमानश्च
सीदत ॥ ॐ भू० मगधदेशोद्भवआत्रेयसगोत्रहरितवर्णभोबुधइ० बुधाय० बुधमा०
॥ ४ ॥ ॐ बृहस्पतेऽअतियदर्योऽअर्हाद्युमद्विभातिक्रतुमज्जनेषु ॥ यद्दीदयच्छवस
ऽऋतप्रजाततदस्मासुद्रविणंधेहिचित्रम् ॥ ॐ भू० सिंधुदेशोद्भवआंगिरससगोत्रपी
तवर्णाभोबृहस्पतेइ० बृहस्पतये० बृहस्पतिं० ॥ ५ ॥ ॐ अन्नात्परिस्रुतोरसंब्रह्म-

ग्राव्यपिवत्क्षत्रंपयः सोमंप्रजापतिः ॥ ऋतेनसत्यमिन्द्रियंविपान गूँ० शुक्रमंधस ऽइन्द्रस्येन्द्रियमिदंपयोमृतंमधु ॐ भू० भोजकटदेशोद्भवभार्गवसगोत्रशुक्लवर्णभो- शुक्रइ० शुक्राय० शुक्रं० ॥ ६ ॥ ॐ शन्नोदेवीरभिष्टयऽआपोभवंतुपीतये ॥ शं- य्योरभिस्रवंतुनः ॐ भू० सौराष्ट्रदेशोद्भवकाश्यपसगोत्रकृष्णवर्णभोशनैश्चरइ० शनैश्चराय० शनैश्चरं० ॥ ७ ॥ ॐ कयानश्चित्रऽआभुवदूतीसदावृधः सखा ॥ कया शचिष्ठयावृता ॐ भू० राठिनापुरोद्भवपैठिनसगोत्रकृष्णवर्णभोराहोइ० राहवेन० राहुं० ॥ ८ ॥ ॐ केतुंकृण्वंनकेतवेपेशोमर्याऽअपेशसे ॥ समुखद्भिरजायथाः ॐ भू० अंतर्वेदिसमुद्भवजैमिनसगोत्रकृष्णवर्णभोकेतोइ० केतवे० केतुं० ॥ ९ ॥ ततो धिदेवतास्थापनंग्रहदक्षिणपार्श्वे ॐ त्र्यंबकंयजामहेसुगंधिंपुष्टिवर्धनम् ॥ उर्वारु- कमिवबंधनान्मृत्योर्मुक्षीयमामृतात् ॥ ॐ भू० ईश्वरेहा० ईश्वराय० ईश्वरं० ॥ १ ॥ ॐ श्रीश्चते० ॥ ॐ भू० उमेहा० उमायै० उमां० ॥ २ ॥ ॐ यदक्रंदःप्रथमजा-

यमानऽउद्यन्त्समुद्रादुतवापुरीखात् ॥ श्येनस्य पक्षाहरिणस्यबाहू उपस्तुत्यंमहि
यातन्ते ऽर्वन् ॐ भू० स्कदेहा० स्कंदाय० स्कंन्दं० ॥ ३ ॥ ॐ विष्णोरराटमसि-
विष्णोः श्नप्त्रेस्थोविष्णोः स्यूरसिविष्णोर्ध्रुवोसि ॥ वैष्णवमसिविष्णवेत्वा ॥
ॐ भू० विष्णोइ० विष्णवे० विष्णुं० ॥ ४ ॥ ॐ आब्रह्मन्ब्राह्मणोब्रह्मवर्चसीजा-
यतामाराष्ट्रेराजन्यः शूरइषव्योतिव्याधीमहारथोजायतांदोग्ध्रीधेनुर्वोढानड्वाना-
शुः सप्तिः पुरंधिर्योषाजिष्णूरथेष्ठाः ॥ सभेयोयुवास्ययजमानस्यवीरोजायतांनि-
कामेनिकामेनः पर्जन्योवर्षतुफलवत्योनऽॐ षधयः पच्यंतांयोगक्षेमोनः कल्प-
ताम् ॐ भू० ब्रह्मन् इ० ब्रह्मणे० ब्रह्माणं० ॥ ५ ॥ ॐ सयोषाऽइन्द्रसगणोमरुद्भिः
सोमंपिब वृत्रहा शूरविद्वान् ॥ जहिशत्रूँ २ रपमृधोनुदस्वाथाभयंकृणुहिविश्व-
तोनः ॐ भू० इन्द्रेहा० इन्द्राय० इन्द्रं० ॥ ६ ॥ ॐ यमायत्वांगिरस्वते पितृमते-
स्वाहास्वाहाघर्मायस्वाहाघर्मः पित्रे ॥ ॐ भू० यमइ० यमाय० यमं० ॥ ७ ॥

ॐ कार्षिरसिसमुद्रस्यत्वाक्षित्याऽउन्नयामि ॥ समापोऽअद्भिरग्मतसमोषधीभिरो-
षधीः ॐ भू० कालेहा० कालाय० कालं० ॥ ८ ॥ ॐ चित्रावसोस्वस्तितेपारम-
शीय ॐ भू० चित्रगुप्तेहा० चित्रगुप्ताय० चित्रगुप्तं० ॥ ९ ॥ ततः प्रत्यधिदेवता-
स्थापनंग्रहवामपार्श्वे ॐ अग्निन्दूतंपुरोदधेहव्यवाहमुपब्रुवे॥देवांऽआसादयादिह॥
ॐ भू० अग्नेइ० अग्नये० अग्निं० ॥ १ ॥ ॐ आपोहिष्ठा० ॐ भू० अपइहागच्छत-
इहतिष्ठतअद्भ्योन० अपः आ० ॥ २ ॥ ॐ स्योनापृथिवि० ॐ भू० पृथिविइ०
पृथिव्यै० पृथिवीं० ॥ ३ ॥ ॐ इदंविष्णुर्विचक्रमेत्रेधानिदधेपदम् ॥ समूढमस्यपा
गुँ० सुरेस्वाहा ॐ भू० विष्णोइ० विष्णवे० विष्णुं० ॥४॥ ॐ इन्द्र आसान्नेताबृह-
स्पतिर्दक्षिणायज्ञः पुरऽएतुसोमः॥ देवसेनानामभिभंजतीनांजयन्तीनांमरुतोयंत्व-
ग्रम् ॐ भू० इन्द्रेहा० इन्द्राय० इन्द्रं० ॥ ५ ॥ ॐ अदित्यैरास्नासीन्द्राण्याऽउष्णीषः ॥
पूषासिघर्मायदीष्व ॐ भू० इन्द्राणिइ० इन्द्राण्यै० इन्द्राणीं० ॥ ६ ॥ ॐ प्रजाप-

तेनत्वदेतान्यन्योविश्वारूपाणिपरिताबभूव ॥ यत्कामास्तेजुहुमस्तन्नोऽअस्तुवय गुं॰
स्यामपतयोरयीणाम् ॐ भू॰ प्रजापतेइ॰ प्रजापतये॰ प्रजापतिं॰ ॥ ७ ॥ ॐ नमो-
स्तुसर्पेभ्योयेके च पृथिवीमनु ॥ येऽअन्तरिक्षेयेदिवितेभ्यः सर्पेभ्योनमः ॐ भू॰ सर्पाः
इहागच्छतइहतिष्ठत॰ सर्पेभ्यो॰ सर्पान्॰ ॥ ८ ॥ ॐ ब्रह्मयज्ञानंप्रथमंपुरस्ताद्विसी-
मतः सुरुचोवेनआवः ॥ सबुध्न्याउपमाऽअस्यविष्ठाः सतश्चयोनिमसतश्चविवः ॐ
भू॰ ब्रह्मनइ॰ ब्रह्मणे॰ ब्रह्माणं ॥ ९ ॥ ततोविनायकादिपंचलोकपालदेवताः वा-
स्तोष्पतिंक्षेत्रपालंचावाहयेत् ॐ गणानांत्वा॰ ॐ भू॰ गणपतेइ॰ गणपतये॰ गण-
पतिं॰१ ॐ अंबेऽअंबिके॰ ॐ भू॰ दुर्गेइ॰ दुर्गायै॰ दुर्गां२ ॐ वायोजेतेसहस्रिणो-
रथासस्तेभिरागहि ॥ नियुत्वान्सोमपीतये ॐ भू॰ वायोइ॰ वायवे॰ वायुं॰३ ॐ
घृतंघृतपावानः पिबतवसांवसापावानः पिबतान्तरिक्षस्यहविरसिस्वाहा ॥ दिशःप्रदि
शऽआदिशोविदिशऽउद्दिशोदिग्भ्यः स्वाहा॰ ॐ भू॰ आकाशइहा॰ आकाशा॰

श्राकाशं० ४ ॐ यावांकशामधुमत्यश्विनासूनृतावती ॥ तयायज्ञंमिमिक्षताम् ॐ भू० अश्विनौ इहागच्छतं इहतिष्ठतं अश्विभ्यांनमः अश्विनौआवाहयामि० ५ ॐ वास्तोष्पतेप्रतियानीह्यस्मान्स्वावेशोऽअनमीवोभवानः ॥ यत्वेमहेप्रतितन्नोयुषस्व-शन्नोभवद्विपदेशंचतुष्पदे ॥ ॐ भू० वास्तोष्पतेइ० वास्तोष्पतये० वास्तोष्पतिं० ॐ नहिस्पशमविदन्नन्यमस्माद्वैश्वानरात्पुरऽएतारमग्नेः ॥ एमेनम-वृधन्नमृताअम-र्त्यंवैश्वानरंक्षैत्रजित्यायदेवाः ॐ भू० क्षेत्राधिपतेइ० क्षेत्राधिपतये० क्षेत्राधिप-तिमावा० ७ अथमंडलाद्वाह्ये दशदिक्पालानावाहयेत् ॐ त्रातारमिन्द्रमवितारमि-न्द्रगूँ० हवेहवे सुहव गूँ०शूरमिन्द्रम्। हूयामिशक्रंपुरुहूतमिन्द्र गुँ०स्वस्तिनोमघवा-धात्विन्द्रः भू.इन्द्रेहा.इन्द्राय.इन्द्रं ॥ ॐत्वन्नोअग्नेतवदेवपायुभिर्मघोनोरक्षतन्व-श्चवन्द्य ॥ त्रातातोकस्यतनयेगवामस्यनिमेष गूँ०रक्षमाणास्तवव्रते ॐ भू०अग्नेइ० अग्नये० अग्निं० २ ॐ यमायत्वांगिरस्वतेपितृ० ॐ भू० यमेहा० यमाय यमं० ३ ॐ

असुंन्वंतमयजमानमिच्छस्तेनस्येत्यामन्विहितस्करस्य ८ अन्यमस्मदिच्छसातऽइ-
त्यानमोदेविनिर्ऋतेतुभ्यमस्तु ॥ ॐ भू निर्ऋतेइ० निर्ऋतये० निर्ऋतिं० ४ ॐ तत्वा-
यामि० ॐ भू० वरुणइ० वरुणाय० वरुणं० ५ ॐ आनोनियुद्भिः शतिनीभिरध्वर
गूँ० सहस्रिणीभिरुपयाहियज्ञम् ॥ वायोऽअस्मिन्सवनेमादयस्वयूयम्पातस्वस्ति-
भिः सदानःवायोइ० वायवे० ॐ वयुं० ६ ॐ वय गूँ० सोमव्रतेतवमनस्तनूषुविभ्रतः
प्रजावन्तः सचेमहि ॥ ॐ भू० सोमेहा० सोमाय ५ सोमं० ७ ॐ तमीशानंज० ॐ
भू० इशानेहा० ईशानाय० ईशानं० ८ ॐ अस्मेरुद्रामेहनापर्वतासोवृत्रहत्येभरहू
तौसयोषाः ॥ यः श गूँ० सतेस्तुवतेधायिपज्रऽइन्द्रज्येष्ठाऽअस्माऽअवन्तुदेवाः ॥
पूर्वेशानयोर्मध्ये ॥ ॐ भू० ब्रह्मन्इ० ब्रह्मणे० ब्रह्माणं० ॥९॥ ॐ स्योनापृथिवि० नि-
र्ऋतिपांश्चमयोर्मध्ये ॥ ॐ भू अनन्तेहा० अनन्ताय० अनन्तं० ॥१०॥ ॐ मनो-
जूतिर्जु० ॐ सूर्यादिअनन्तांत देवताः सुप्रतिष्ठिताः वरदाःभवन्तु ॥ सूर्यादिअ-

नन्तानन्तदेवताभ्योनम इति मन्त्रेण आसना द्युपचारैः प्रत्येकमेकत्रवाक्कांडानु-
समयेनपदार्थानुसमयेनवाषोडशोपचारैः संपूज्यप्रार्थयेत् ॥ ग्रहाऽऊर्ज्जाहुतयोव्यं-
न्तोविप्रा यमतिम् ॥ तेषांविशिप्रियाणांवोहमिषमूर्ज गूँ. समग्रभमुपयामगृही-
तोसीन्द्रायत्वाजुष्टंगृह्णाम्येषतेयोनिरिन्द्रायत्वाजु ष्टतमम्॥ ग्रहस्येशानदिग्भ गे
कलशस्थापनविधिनारुद्रकलशंसंस्थाप्यकलशेवरुणंअसंख्यातरुद्रांश्चावाह्यपूजये-
त् ॥ ॐ असंख्याता सहस्राणियेरुद्रा ऽअधिभूम्याम् ॥ तेषागुँ. सहस्रयोजनेवध-
न्वानितन्मसि ॥ असंख्यातरुद्रेभ्यो० असंख्यातरुद्रा ना० अथ कुशकंडिकाकर-
णं ॥ अग्नेर्दक्षिणतोब्रह्मासनं ॥ अग्नेरुत्तरतः प्रणीतासनद्वयं ॥ ब्रह्मासनेब्र-
ह्मोपवेशनं ॥ यावत्कर्मसमाप्यतेतावत्त्वंब्रह्माभव ॥ भवामीतिप्रतिवचनम् ॥
ब्रह्मानुज्ञातः प्रणीताप्रणयनं ॥ प्रणय ॥ ईशानादिपूर्वाग्रैः कुशैः परिस्तरणं ॥
आग्नेयादीशानान्तं ॥ ब्रह्मणोग्निपर्यंतं ॥ नैर्ऋत्याद्वायव्यान्तं ॥ अग्नितः प्रणी-

तापर्यंतं ॥ अथपात्रासादनं ॥ पश्चादुत्तरतोवास्यात् ॥ त्रीणिपवित्रेद्वे ॥ प्रोक्षणीपात्रं ॥ आज्यस्थाली ॥ चरुस्थाली ॥ संमार्गकुशाःपंच ॥ उपयमनकुशाःसप्त ॥ समिधस्तिस्रः ॥ स्रुवः ॥ आज्यं ॥ तण्डुलाः ॥ पूर्णपात्रं ॥ वृषनिष्क्रयदक्षिणा ॥ उपकल्पनीयानिद्रव्याणिनिधाय ॥ पवित्रछेदनानि ॥ द्वयोरुपरित्रीणिनिधाय ॥ द्वौमूलेनप्रदक्षिणीकृत्य ॥ त्रिभिश्छिद्य ॥ द्वौग्राह्यौ त्रिस्त्याज्यः ॥ प्रोक्षणीपात्रेप्रणीतोदकमासिच्य ॥ त्रिः पूर्णं ॥ पवित्राभ्यामुत्पवनं ॥ प्रोक्षण्याःसव्यहस्तकरणं ॥ दक्षिणेनोद्दिङ्गनं ॥ प्रणीतोदकेनप्रोक्षणीनांप्रोक्षणं ॥ प्रोक्षण्युदकेनआज्यस्थाल्याः प्रोक्षणं ॥ चरुस्थाल्याः प्रो० ॥ संमार्गकुशानांप्रो० ॥ उपयमनकुशानांप्रो० ॥ समिधांप्रो० ॥ स्रुवस्यप्रो० ॥ आज्यस्यप्रो० ॥ तण्डुलानांप्रो० ॥ पूर्णपात्रस्यप्रो० ॥ उपकल्पनीयानांपदार्थानांप्रो० ॥ असंचरेनिधानं ॥ प्रणीताग्न्योर्मध्ये ॥ आज्यस्थाल्यामाज्यनिर्वापः ॥ चरुस्थाल्यांप्रणीतोदका-

सेकपूर्वकं तण्डुलप्रक्षेपः ॥ ब्रह्मादक्षिणात ऽऽाज्याधिश्रयणं ॥ चरोरधिश्रयण-
माज्यस्योत्तरतः ॥ ज्वलदुल्मुकेनोभयोः पर्यग्निकरणं ॥ इतरथावृत्तिः ॥ उद-
कोपस्पर्शः ॥ अधश्रितेचरौ अधोमुखस्य स्रुवस्य प्रतपनं ॥ संमार्गकुशैः स्रुवस्यो-
र्ध्वमुखस्यसंमार्जनं ॥ बुध्न्यादारभ्यकुशैरग्रपर्यंतंसंमृज्य अग्रादारभ्य अधस्ता-
न्मूलैर्मूलांतं ॥ प्रणीतोदकेनाभ्युक्षणं ॥ पुनःप्रतपनं ॥ दक्षिणदेशेनिधानं ॥ आ-
ज्योद्वासनं ॥ चरुपूर्वेणानी याग्नेरुतरस्तः स्थापयेत् ॥ चरोरुद्वासनं ॥ अग्नेरु-
त्तरतएवाज्यंप्रदक्षिणीकृत्यआज्यस्योत्तरतः चरुंस्थापयेत् ॥ आज्योत्पवनं ॥ आ-
ज्यावेक्षणं ॥ अपद्रव्यनिरसनं प्रोक्षण्युत्पवनं ॥ उपयमनकुशादानं ॥ तिष्ठत्स-
मिदाधानं ॥ प्रोक्षण्युदकेनसपवित्रहस्तेनईशानादिअग्नेः प्रदक्षिणंपर्युक्षणं ॥ प-
वित्रयोः प्रणीतासुनिधानं ॥ दक्षिणंजान्वाच्य ॥ ब्रह्मणाकुशैरन्वारब्धः ॥ स्रुवे-
णाज्यहोमः ॥ अग्नेरुत्तरभागे ॥ ॐ प्रजापतयेस्वाहा ॥ इदंप्रजापतयेनमम ॥

अग्नेर्दक्षिणभागे ॥ ॐ इन्द्रायस्वाहा इदमिंद्रायनमम ॥ समिद्धतमेग्नी ॥ ॐ अ-
ग्नयेस्वाहा ॥ इदमग्नयेनमम ॥ ॐ सोमायस्वाहा ॥ इदंसोमायनमम ॥ ततः सू-
र्यादिग्रहाणांअधिदेवताप्रत्यधिदेवतागणपत्यादिपंचलोकपालदेवतानांइन्द्रादिद-
शदिक्पालदेवतानांचप्रत्येकंसमित्तिलचर्वाज्यद्रव्यैः अष्टोत्तरसहस्रमष्टोत्तरशतम-
ष्टाविंशतिमष्टौवाजुहुयात् ॥ अस्मिन्ग्रहशांतिकर्मणिइमानिहवनीयद्रव्याणिया-
यायक्ष्मायादेवतास्ताभ्यस्ताभ्यः मयापरित्यक्तंनमम ॥ यथादैवतमस्तु ॥ इति
कुशकंडिकाकरणं ॥ अथसूर्यादिनवग्रहाणां प्रणवादिस्वाहांत होममन्त्राः ॥ ॐ
गणानांत्वा० घम् स्वाहा ॐ अम्बेऽअ० नीम् स्वाहा ॥ १ ॥ ॐ आकृष्णे० प-
श्यन् स्वाहा ॥ १ ॥ ॐ इमन्दे वाअ० राजा स्वाहा ॥ २ ॥ ॐ अग्निर्मू० न्त
तिस्वाहा ॥३॥ ॐ उद्बुध्य० सीदतस्वाहा ॥ ४ ॥ ॐ बृहस्प० चित्रमूस्वाहा ॥५॥
ॐ अन्नात्प० मधुस्वाहा ॥ ६ ॥ ॐ शन्नोदे० तुनःस्वाहा ॥ ७ ॥ ॐ कयान०

मृतास्वाहा ॥८॥ ॐ केतुङ्कृ० यथास्वाहा ॥ ९ ॥ त्र्यम्बकं० मृतात्स्वाहा ॥१०॥
श्रीश्चते० इषाणस्वाहा ॥ ११ ॥ यदक्रन्दः० अर्वन्स्वाहा ॥ १२ ॥ विष्णोरराo
वेत्वास्वाहा ॥ १३ ॥ आब्रह्म० ताम्स्वाहा ॥ १४ ॥ सजोषा० तोनःस्वाहा ॥ १५ ॥
यमायत्वां० पित्रेस्वाहा ॥ १६ ॥ कार्षिर० षधीःस्वाहा ॥ १७ ॥ चित्राव० शीय-
स्वाहा ॥ १८ ॥ अग्निन्दू० दिहस्वाहा ॥ १९ ॥ आपोहि० यचक्षसेस्वाहा ॥ २० ॥
स्योनापृ० प्रथाःस्वाहा ॥२१॥ इदम्बि० सुरेस्वाहा ॥२२॥ इन्द्रआ० ग्रमूस्वाहा॥२३॥
अदित्यै० दीष्वस्वाहा ॥ २४ ॥ प्रजापते० णाम्स्वाहा ॥ २५ ॥ नमोस्तुस० नमः
स्वाहा ॥ २६ ॥ ब्रह्मय० विवःस्वाहा ॥ २७ ॥ गणाना० धम्स्वाहा ॥ २८ ॥ अ-
म्बेऽअ० नीम्स्वाहा ॥ २९ ॥ वायोजेते० तयेस्वाहा ॥ ३० ॥ घृतंघृत० दिग्भ्यः
स्वाहा ॥ ३१ ॥ यावांक० तामस्वाहा ॥ ३२ ॥ वास्तोष्पते० ष्पदेस्वाहा ॥ ३३ ॥
नहिस्पश० देवाः स्वाहा ॥ ३४ ॥ त्रातारमि० स्त्विन्द्रः स्वाहा ॥ ३५ ॥ त्वन्नोअग्ने०

य. श्रा० व्रतेस्वाहा ॥ ३६ ॥ यमायत्वां० पित्रेस्वाहा ॥ ३७ ॥ असुन्वंत० मस्तुस्वाहा ॥ ३८ ॥
॥ ४२ ॥ तत्वाया० मोषीः स्वाहा ॥ ३९ ॥ आनोनि० क्षांनः स्वाहा ॥ ४० ॥ वयगूं. सो०
महिस्वाहा ॥४१॥ तमीशानं० स्तयेस्वाहा ॥४२॥ अस्मेरुद्रा० देवाः स्वाहा ॥४३॥
स्योनापृ० प्रथाः स्वाहा ॥ ४४ ॥ ततः प्रधानहोमः ॥ प्रधानहोमानन्तरं ब्रह्मा-
दिमण्डलदेवताभ्य एकैकयाज्याहुत्यायक्षेशेषेणस्विष्टकृदादिहोमः ॐ अग्नेनय-
सुपथारायेऽअस्मान्विश्वानिदेववयुनानिविद्वान् ॥ युयोध्यस्मज्जुहुराणमेनो-
भूयिष्ठान्तेनमऽउक्तिंविधेम ॥ १ ॥ ॐ स्वाहा स्वधायुताग्नयेवैश्वानरायनम
इतिमंत्रेणाग्निंसंपूज्य ॥ ततोहुतशेषद्रव्यंगृहीत्वा ॥ ब्रह्मणान्वा रब्धः स्विष्टकृ-
द्धोमंकुर्यात् ॥ ॐ अग्नयेस्विष्टकृतेस्वाहा ॥ इदमग्नयेस्विष्टकृतेनमम ॥ ततोभू-
राद्विनवाहुतयः ॥ ॐ भूः स्वाहा ॥ इदमग्नयेनमम ॥ ॐ भुवः स्वाहाः ॥ इदं राम:
वायवेनमम ॐ स्वःस्वाहा ॥ इदं सूर्यायनमम ॥ ॐ त्वन्नोऽग्नेवरुणस्यविद्वा- ॥ ४२ ॥

न्देवस्यहेडो ऽअवयासिसीष्ठाः ॥ यजिष्ठोवन्हितमः शोशुचानोविश्वाद्वेषा गु
सिप्रमुमुग्ध्यस्मत्स्वाहा ॥ इदमग्नीवरुणाभ्यांनमम ॥ ॐ सत्वन्नोऽग्नेवमोभवो-
तीनेदिष्ठो ऽअस्या ऽउषसोव्युष्टौ ॥ अवयक्ष्वनोविरुणठं. रराणोवीहिमृडीकगूं. सु-
हवोनए ऽधिस्वाहा ॥ इदमग्नीवरुणाभ्यांनमम ॥ ॐ अयाश्चाग्नेस्यनभिशस्ति-
पाश्चसत्यमित्वमया ऽअसि ॥ अयानोयज्ञंवहास्ययानोधेहिभेषजगुं. स्वाहा ॥ इ-
दमग्नयेऽयसेनमम ॥ ॐ येतेशतंवरुणंयेसहस्रंयज्ञियाः पाशावितताम्हान्तः ॥
तेभिर्नो ऽअद्यसवितोतविष्णुर्विश्वेमुंचंतुमरुतः स्वर्काः स्वाहा ॥ इदं वरुणायस-
वित्रेविष्णवेविश्वेभ्योदेवेभ्योमरुद्भ्यः स्वर्केभ्यश्चनमम ॥ ॐ उदुत्तमंवरुणपाश-
मस्मदवाधमंविमध्यमगुं. श्रथाय ॥ अथावयमादित्यव्रतेतवानागसो ऽअदितये-
स्यामस्वाहा ॥ इदं वरुणायादित्यायादितयेनमम ॥ ॐ प्रजापतयेस्वाहा ॥ इदं
प्रजापतयेनमम ॥ इतिनवाहुतयः ॥ अग्न्यायतनस्यसमंताद्दिक्षुविदिक्षुचदशदि-

क्यांपालानांसदीपमाषभक्तबलयोदेयाः ॥ ॐत्रातारमिंद्र० त्विंद्रः इन्द्रांय सांगा-
यसपरिवारायसायुधायसशक्तिकायएतंसदीपमाषभक्तबलिंसमर्पयामि ॥ भो इ-
न्द्रस्वांदिशंरक्षबलिंभक्षममसकुटुंबस्यसपरिवारस्य आयुः कर्ताक्षेमकर्ताशुभक-
र्ताशान्तिकर्तापुष्टिकर्तातुष्टिकर्तावरदोभव । अनेनबलिदानेनइन्द्रः प्रीयताम् ॥
एवंसर्वत्र १ ॐ त्वन्नोअग्ने० अग्नयेसां० ॥ भोअग्नेदिशंरक्षबलिं० अ० अग्निः
प्री० ॥ २ ॥ ॐ यमायत्वां० पित्रे ॥ यमायसां० मि ॥ भोयमदि० बलिं० आ०
यमः प्री० ॥ ३ ॥ ॐ असुन्वंतम० निर्ऋतयेसां० ॥ बलिं० मि० भोनिर्ऋतेदि०
आ० निर्ऋतिः प्री० ॥ ४ ॥ ॐ तत्वायामि० धीः वरुणायसां० ॥ भोवरुणदि० ॥
आ० ॥ वरुणः प्री० ॥ ५ ॥ ॐ आनोनियु० नः वायवेसां० मि० ॥ भोवायोदि०
अ० वायुः प्री० ॥ ६ ॥ ॐ वय गूं. सोम० हि ॥ सोमायसां० भोसोमदि० बलिं० रामः
आ० सोमः प्री० ॥ ७ ॥ ॐ तमीशानं० ये ॥ ईशानायसां० मि ॥ भोईशानदि० ॥ ४३ ॥

ह्य० ईशानः प्री० ॥८॥ ॐ अस्मेरुद्रामे० वाः ॥ ब्रह्मणेसां० मि ॥ भोब्रह्मन् । अ० ब्रह्माप्री० ॥ ९ ॥ स्योनापृ० प्रथाः । अनंतायसां० मि ॥ भोअनंतदि० बलिं० ह्य० अनंतः प्री० ॥ १० ॥ ततोग्रहवेदीसमीपेग्रहादिभ्यः सदीपमाषभक्त-बलयोदेयः ॐ आकृष्णेन० पश्यन् ॥ १ ॥ सूर्यायसांगायसपरिवारायसायुधाय-सशक्तिकायईश्वराग्निरूपाधिदेवताप्रत्यधिदेवता सहितायएतंसदीपमाषभक्तब-लिंसमर्पयामि । भोसूर्यइमंबलिंगृहाणममसकुटुंबस्यसपरिवारस्यआयुः कर्ताक्षे-मकर्ताशुभकर्ता शांतिकर्ता पुष्टिकर्तातुष्टिकर्तावरदोभव । अनेनबलिदानेनसूर्यः प्रीयताम् । १ । ॐ इमन्देवा० राजा ॥ सोमायसां० उमाऽपाधिदेवताप्रत्य-धिदे० मि । भोसोमइमं बलिं० । अने० सोमः प्री० । २ ॐ अग्निर्मू० ति । भौमाय सां० स्कंदभूमिरूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भो भौ मइमं बलिं० ।
७ अनेन० भौमः प्री० ॥ ३ ॥ ॐ उद्बुध्यस्वा० त । बुधायसां० नारायणविष्णुरू-

ग्र. शा.
॥ ५५ ॥

पञ्चधिदेवता प्रत्यधिदेवतास० मि । भोबुधइमं ब० । अनेन० बुधः प्री० ४ ।
ॐ बृहस्पते० मू । बृहस्पतये सां० ब्रह्मेन्द्ररूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भोबृ-
हस्पतेइमं ब० । अनेन० बृहस्पतिः प्री० । ५ । ॐ अन्नात्परि० धु । शुक्रायसां०
इन्द्रेन्द्राणीरूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भोशुक्रइमं ब० । अनेन० शुक्रः प्री०
६ ॐ शन्नोदेवी० नः । शनैश्चरायसां० यमप्रजापतिरूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि ।
भोशनैश्चरइमं ब० । अनेन शनैश्चरः प्री० ७ । ॐ कयामश्चि० ता । राह-
वेसां० कालसर्परूपाधिदेवताप्रत्यधिदे० मि । भोराहोइमं ब० । अनेन०राहुः प्री०
। ८ । ॐ केतुंकेण्वं० थाः । केतवेसां० चित्रगुप्तब्रह्मरूपाधिदेवताप्रत्यधिदे०
मि । भोकेतोइमं ब० अनेन० केतुः प्री० ॥ ९ ॥ ॐ गणानांत्वा० मू । गणप-
येसां० मि । भोगणपतेइमं ब० । अनेन० गणपतिः प्री० १ । ओं अम्बेऽअ-
म्बिके० मू । दुर्गायैसांगायै० मि । भोदुर्गेइमं० आयुः कर्त्रिक्षे० शां० पु० तु०

रामः
॥ ५५ ॥

वरदाभव। अनेन० दुर्गाप्री०।२। वायोजे० ये। वायवेसां० मि ॥ भोवायोइमं ब०। अने० वायुः प्री०।३। ॐ घृतं घृत० हा ॥ आकाशायसां० मि। भो आकाशइमं ब० अने० आकाशः प्री०।४। ॐ यावांकशा० म्। अश्विभ्यांसांगाभ्यां० मि। भोअश्विनौइमंबलिं गृन्हीतंमम० आयुः कर्तारौ० वरदौभवतं। अ० अश्विनौप्रीयेतां ॥ ५ ॥ ॐ वास्तोष्पतेप्र० दे। वास्तोष्पतयेसां० मि ॥ भोवास्तोष्पतेइमं० अने० वास्तोष्पतिः प्री० ६ अथवादिक्पालेभ्योएकतन्त्रेणैकमेवबलिंदद्यात् ॐ प्रच्यैदिशेस्वाहा वाच्यैदिशे स्वाहा दक्षिणायैदिशेस्वाहावाच्यैदिशे-स्वाहाप्रतीच्यैदिशेस्वाहावाच्यैदिशेस्वाहोदीच्यैदिशेस्वाहावाच्यैदिशेस्वाहोर्ध्वायैदिशेस्वाहावाच्यैदिशेस्वाहावाच्यैदिशेस्वाहावाच्यैदिशेस्वाहा ॥ इन्द्रादिदशदिक्पालेभ्यः सांगेभ्यः स परिवारेभ्यः सायुधेभ्यः सशक्तिकेभ्यः एतान्सदीपमाषभक्तबलीन्समर्पयामि। भोभोइन्द्रादिदशदिक्पालाः सांगाः सपरिवाराः सायुधाः

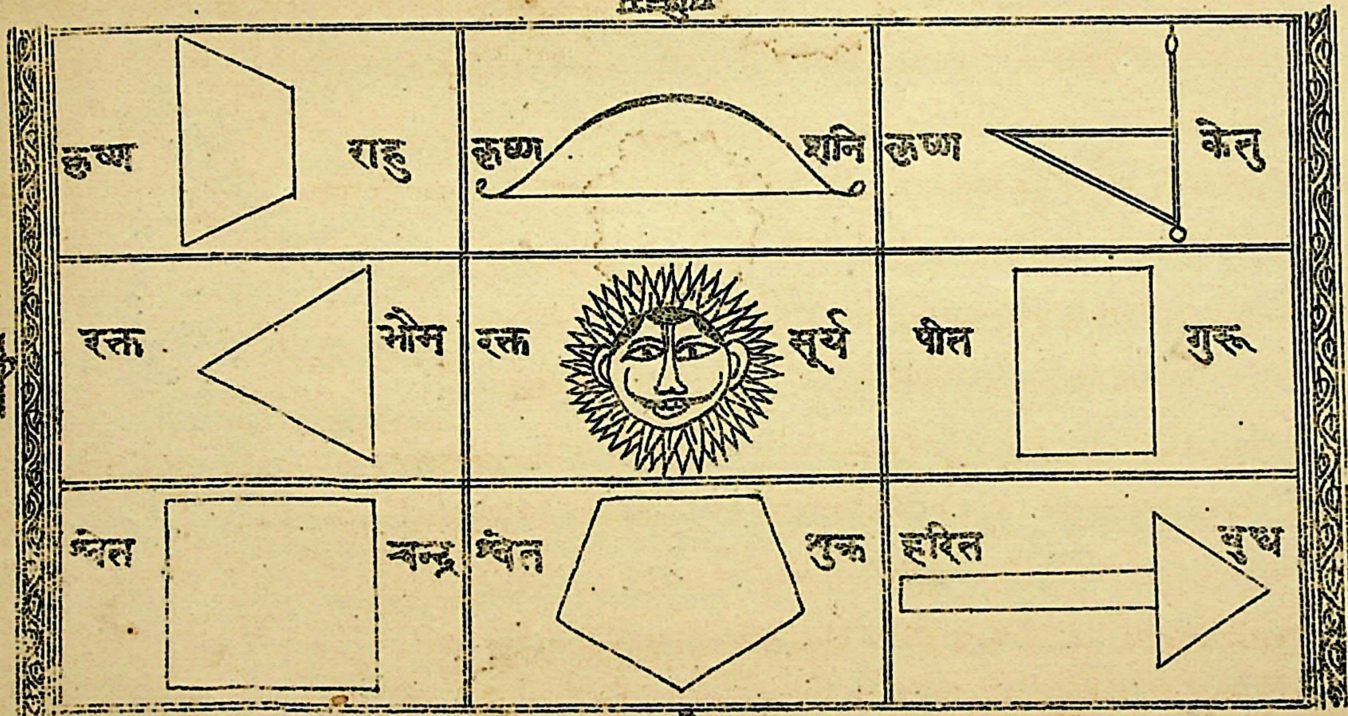
सशक्तिकाः ममस० आयुकर्तारः क्षेमकर्तारः शान्तिकर्तारः पुष्टिकर्तारः तुष्टिकर्तारः वरदाः भवत ॥ अनेनबलिदानेन इन्द्रादिदशदिक्पालाः प्रीयंतां १ एवंसर्वेभ्यो-ग्रहेभ्यः एकतन्त्रेणैकमेवबलिंदद्यात् । ॐ ग्रहाऊर्जा० म् । सूर्यादिनवग्रहेभ्यः सांगेभ्यः सपरिवारेभ्यः सायुधेभ्यः सशक्तिकेभ्यः अधिदेवताप्रत्यधिदेवतागण-पत्यादिपञ्चलोकपालवास्तोष्पतिसहितेभ्यः एतं सदीपमाषभक्तबलिंसमर्पयामि। भोभोसूर्यादिग्रहाः सांगाः सपरिवाराः सायुधाः सशक्तिकाः अधिदेवताः प्रत्य-धिदेवताः गणपत्यादिपञ्चलोकपालवास्तोष्पतिसहिताः ममसकुटुम्बस्यसपरि-वारस्यआयुः कर्तारः शुभकर्तारः शान्तिकर्तारः पुष्टिकर्तारः तुष्टिकर्तारः वरदाः भवत ॥ अनेनबलिदानेनसूर्यादिग्रहाः प्रीयन्ताम् । अथक्षेत्रपालबलिदानं । एस्कस्मिन्वंशादिपात्रेकुशानास्तीर्यतदुपरि आहारचतुर्गुणंरद्विगुणंवा माषभक्त-दध्योदनंवा जलपात्रंचनिधायचतुर्मुखंदीपं प्रज्वाल्यहरिद्राकुम्कुमादिपताकायु-

तंकृत्वा । ॐ नहिस्पश० वांः क्षेत्रपालायनमइति संपूज्यप्रार्थयेत् । ॐ नमो-
क्षेत्रपालस्त्वंभूतप्रेतगणैसह ॥ पूजाबलिंगृहाणेमंसौम्योभवतुसर्वदा ॥ आयुरा-
रोग्यमेदेहिनिर्विघ्नंकुरुसर्वदा ॥ ततोबलिदानं ॥ क्षेत्रपालायसांगायसपरिवारा-
यसायुधायसशक्तिकायमारीगणभैरवराक्षसकूष्माण्डवेतालभूत प्रेतपिशाचडा-
किनीशाकिनीपिशाचिनीगणसहितायएतंसदीपमाषभक्तबलिंसमर्पयामि भोक्षे ॥
त्रपालक्षेत्रंरक्षबलिंभक्षममसकुटुंबस्य सपरिवारस्य आयुः कर्ता क्षेमकर्ताशान्ति-
कर्ता पुष्टिकर्ता तुष्टिकर्ता वरदोभव । अनेनबलिदानेनक्षेत्रपालः प्रीयताम् ।
यजमानस्यमस्तकोपरिसकृद्भ्रामयित्वा । अनवेक्षमाणेन दुर्ब्राह्मणेनशूद्रेणवाब-
लिं गृहीत्वा चतुष्पथेस्थापयेत् । ततोयजमानस्तस्य पृष्ठतोद्वारपर्यन्तं गत्वाजलं
क्षिपेद्धिंकारेणेतिमन्त्रेण। ॐ हिङ्कारायस्वाहाहिङ्कृतायस्वाहा क्रन्दतेस्वाहावक्र-
न्दायस्वाहा प्रोथतेस्वाहा प्रप्रोथायस्वाहागन्धायस्वाहा घ्रातायस्वाहानिवि-

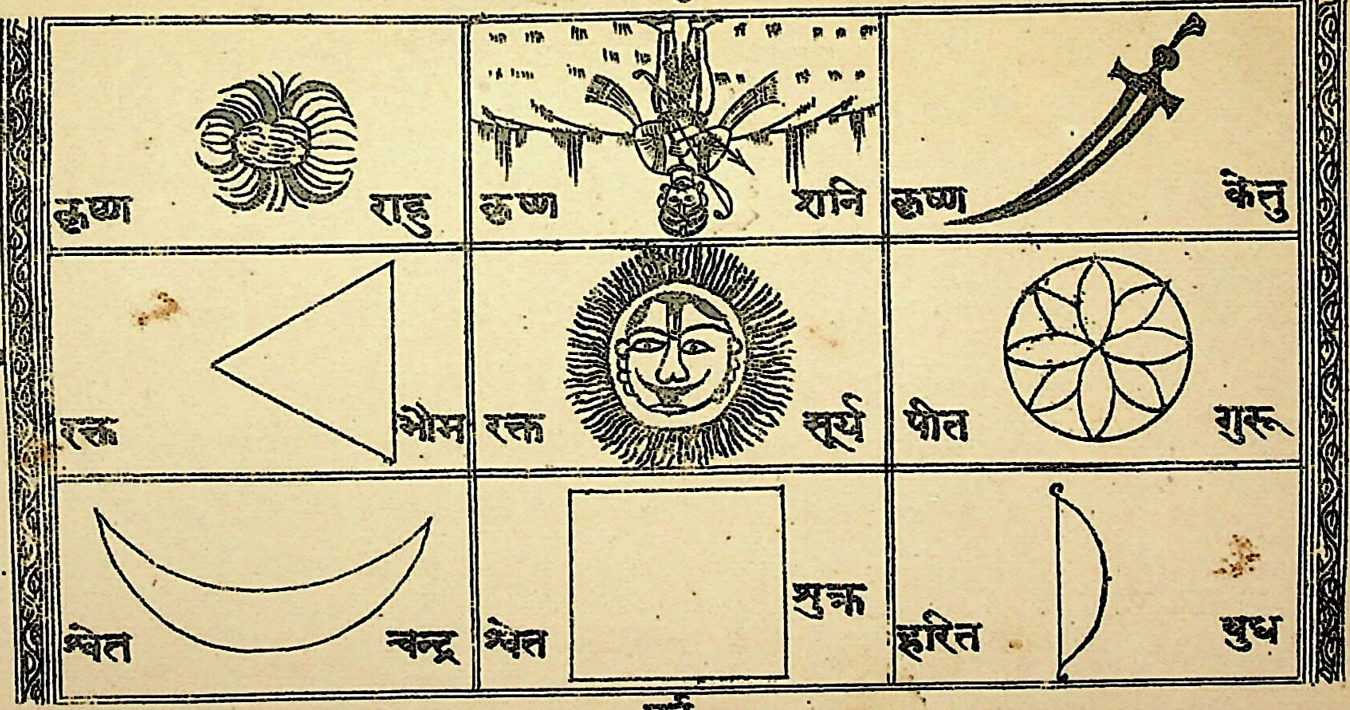
ष्ठायस्वाहोपविष्टायस्वाहा सन्दितायस्वाहावल्गतेस्वाहा सीनायस्वाहाशयानाय
स्वाहा स्वपतेस्वाहाजाग्रतेस्वाहा. कूजतेस्वाहाप्रबुद्धायस्वाहा विजृम्भमाणाय-
स्वाहा विचृत्तायस्वाहा सगूँहानायस्वाहोपस्थितायस्वाहा यनायस्वाहाप्प्राय-
णायस्वाहा ॥ ४ ॥ एताऽअर्षन्तिहृद्यात्समुद्राच्छतव्रजारिपुणानावचक्षे ॥ घृतस्य
धाराऽअभिचाकशीमिहिरण्ययोवेतसोमध्यऽआसाम् ॥ ५ ॥ सम्यक्स्रवन्तिसरि-
तोनधेनाऽअन्तर्हृदामनसापूयमानाः ॥ एतेऽअर्षन्त्यूर्म्मयोघृतस्यमृगाऽइवक्षिप-
णोरीषमाणाः ॥ ६ ॥ सिन्धोरिवप्राध्वनेशूघनासोवातप्प्रमियः पतयन्तिजह्वाः ॥
घृतस्यधाराऽअरुषोनवाजीकाष्ठाभिन्दन्नूर्म्मिभिः पिन्वमानः ॥ ७ ॥ अभिप्प्रवन्त-
समनेवयोषाः कल्याण्यः स्मयमानासोऽअग्निम् ॥ घृतस्यधाराः समिधोनसन्त
ताजुषाणोहर्य्यतिजातवेदाः ॥ ८ ॥ कन्याऽइववहतुमेतवाऽउअञ्ज्यञ्जानाऽअभि-
चाकशीमि ॥ यत्रसोमः सूयतेयत्रयज्ञोघृतस्यधाराऽअभितत्पवन्ते ॥ ९ ॥ अभ्य-

र्षतसुष्टुतिङ्गव्यमाजिमस्मासुभद्राऽद्रविणानिधत्त ॥ इमंयज्ञन्नयतदेवतानोघृत-स्यधारामधुमत्पवन्ते ॥ १ ॥ धामन्तेव्विश्वम्भुवनमधिश्रितमन्तः समुद्रेहृद्यन्तरा-युषि ॥ अपामनीकेसमिथेयऽ आभृतस्तमस्याममधुमन्तन्तऽऊर्म्मिम् ११ पुनस्त्वा-दित्यारुद्रावसवः समिन्धताम्पुनर्ब्रह्माणोव्वसुनीथयज्ञैः ॥ घृतेनत्वन्तन्वंबर्धयस्व-सत्याः सन्तुयजमानस्यकामाः १२ यजमानः पाणिपादं प्रक्षाल्याचम्य ततः नारि केलादिफलंरक्तवस्त्रवेष्टितं द्वादशषट्चतुः स्रुवेणगृहीतमाज्यं स्रुचयांकृत्वा ॐ पूर्णाहुत्यैनमः इति संपूज्य पूर्णाहुतिंजुहुयात् । तत्र मन्त्राः ॥ ॐ समुद्रादूर्म्मि-र्मधुमाँऽउदारदुपा ठं. शुनासममृतत्वमानट् ॥ घृतस्यनामगुह्यंयदस्तिजिह्वा-देवानाममृतस्यानाभिः ॥ १ ॥ व्वयन्नामप्रब्रवामाघृतस्यास्मिन्यज्ञेधारयामान-मोभिः ॥ उपब्रह्माशृणवच्छस्यमानञ्चतुः शृङ्गोवमीद्गौरऽएतत् ॥ २ ॥ चत्वारि-शृङ्गात्रयोऽअस्यपादाद्वेशीर्षेसप्तहस्तासोऽअस्य ॥ त्रिधाबद्धोवृषभोरोरवीतिम-

होदेवोमर्त्याँऽआविवेश ॥ ३ ॥ त्रिधाहितम्पणिभिर्गुह्यमानङ्गविदेवासोघृतमन्व-
विन्दन् ॥ इन्द्रऽएक ठं. सूर्यऽएकञ्जजानव्वेनादेक ठं. स्वधयानिष्टतक्षुः ॥ १२ ॥
सप्ततेऽअग्नेसमिधः सप्तजिह्वाः सप्तऽऋषयः सप्त धामप्रियाणि ॥ सप्तहोत्राः
सप्तधात्वायजन्तिसप्तयोनीरापृणस्वघृतेनस्वाहा ॥ १३ ॥ मूर्द्धानन्दिवोऽअरतिंपृ-
थिव्याऽवैश्वानरऽमृतऽआजातमग्निम् ॥ कवि ठं. संम्राजमतिथि ञ्जनानामास्न-
न्नापात्रञ्जनयन्तदेवाः ॥ १४ ॥ पूर्णादर्विपरापतसुपूर्णापुनरापत ॥ वस्नेवव्वि-
क्रीणावहा ऽइषमूर्ज गूँ. शतक्रतोस्वाहा ॥ १५ ॥ इदमग्नयेवै श्वानरायवसुरुद्रा-
दित्येभ्यः शतक्रतवेसप्तवतेऽअग्नयेऽद्भ्यश्चनमम ॥ ततोवसोर्द्धारांजुहुयात् ॥
तत्रमंत्राः ॥ ॐ सप्ततेऽअग्नेसमिधः स० ॥१॥ शुक्र ज्योतिश्चचित्रज्योतिश्चसत्य-
ज्योतिश्चज्योष्मांश्च ॥ शुक्रश्चऽऋतपाश्चात्य गूँ. हाः ॥ २ ॥ ईदृङ्चान्यादृङ्च-
सदृङ्चप्रतिसदृङ्च ॥ मितश्चसम्मितश्चसभराः ॥ ३ ॥ ऋतश्चसत्यश्चध्रुवश्च-



दक्षिण
कृष्ण
राहु
कृष्ण
शनि
कृष्ण
केतु
पश्चिम
रक्त
भौम
रक्त
सूर्य
पीत
गुरू
उत्तर
श्वेत
चन्द्र
श्वेत
शुक्र
हरित
बुध
पूर्व


उत्तर
कृष्ण
राहु
कृष्ण
शनि
कृष्ण
केतु
रक्त
भौम
रक्त
सूर्य
पीत
गुरू
श्वेत
चन्द्र
श्वेत
शुक्र
हरित
बुध
पूर्व

धरुणश्च ॥ धर्त्ताचविधर्ताचविधारयः ॥४॥ ऋतजिच्चसत्यजिच्चसेनजिच्चसुषेणश्च ॥ अन्तिमित्रश्चदूरेऽअमित्रश्चगणः ॥५॥ ईदृक्षासऽएतादृक्षासऽऊषुणः सदृक्षासःप्र-तिसदृक्षासऽएतन ॥ मितासश्चसम्मितासोनोऽअद्यसभरसोमरुतोयज्ञेऽअस्मिन् ॥६॥ स्वतवांश्चप्रघासीचसान्तपनश्चगृहमेधीच ॥ क्रीडीचशाकीचोज्जेषि ॥ ७ ॥ इन्द्रन्दैवीर्विशोमरुतोनुवर्त्मानोभवन्यथेन्द्रं दैवीर्विशोमरुतोनुवर्त्मानोभवन् ॥ एवमिमंयजमानन्दैवीश्चविशोमानुषीश्चानुवर्त्मानोभवन्तु ॥ ८ ॥ इम ठं. स्तन-मूर्ज्जस्वन्तन्धयापाम्प्रपीनमग्नेसरिरस्यमध्ये ॥ उत्सञ्जुषस्वमधुमन्तमर्व्वन्त्स-मुद्रिय गूँ. सदनमाविशस्व ॥ ९ ॥ घृतम्मिमिक्षेघृतमस्यम् ॥ १ ॥ वसोः प० क्षः स्वाहा ॥ ततोऽग्निंप्रदक्षिणीकृत्यपश्चिमदेशेप्राङ्मुखोपविश्य ॥ ततः स्रुवेणभ-स्ममानीय ॐ त्र्यायुषंजमदग्नेः इति ललाटे । कश्यपस्यत्र्यायुषम् । इति ग्रीवायां । यद्देवेषुत्र्यायुषं इति दक्षिणांशे ॥ तन्नोऽअस्तुत्र्यायुषमिति हृदि ।

संस्रवप्राशनं । आचमनं । पवित्राभ्यांमार्जनं । अग्नौपवित्रः प्रतिपत्तिः ॥ ब्रह्मणो
पूर्णपात्रदानं ॥ कृतस्य ग्रहशान्ति होमकर्मणों गतयाविहितं इदं पूर्णपात्रं स
दक्षिणं ब्रह्मणेतुभ्यमहंसंप्रददे ॥ ॐ द्यौस्त्वाददातु पृथिवीत्वाप्रतिगृह्णातु ॥
अग्नेपश्चात्प्रणीताविमोकः ॥ ॐ आपः शिवाः शिवतमाः शांताः शान्ततमा-
स्तास्तेकृण्वं तुभेषजं उपयमनकुशैर्मार्जयेत् ॥ उपयमनकुशानामग्नौप्रक्षेपः ॥ ततः
श्रेयः संपाद्यदानं ॥ अद्येत्यादिकृतस्यग्रहशांत्याख्यस्यकर्मणः यजमा नायश्रेयो-
दानं करिष्ये ॥ तत्रादौ वचः प्रतिवचनम् । शिवाआपः सन्तु ॥ सन्तुशिवाआपः ॥
सौमनस्यमस्तु ॥ अस्तुसौमनस्यं ॥ अक्षतंचारिष्टं चास्तु ॥ अस्त्वक्षतमरिष्टं च ॥
यजमानहस्तेगंधादिदानं ॥ गन्धाः पांतु ॥ सुमंगल्यंचास्तु ॥ अक्षताः पान्तु ॥
आयुष्यमस्तु ॥ पुष्पाणिपान्तु ॥ सौश्रियमस्तु ॥ यत्पापंरोगं अशुभंअकल्याणं
तद्दूरेप्रतिहतमस्तु ॥ यच्छ्रेयस्तदस्तु । भवन्नियोगेनमयाऽस्मिन्ग्रहशान्त्याख्ये-

कर्मणियत्कृतं आचार्यत्वंतदुत्पन्नं श्रेयः तत् अमुनासाक्षतेनसजलेनपूगीफलेन- तुभ्यमहं संप्रददे ॥ प्रतिगृह्यतां ॥ प्रतिगृह्णामि ॥ तेनश्रेयसात्वंश्रेयोवान्भव ॥ यजमानः भवामीतितेनवाच्यं ॥ एवमेवब्रह्मादयोऋत्विजोजापकादयश्च ॥ यद्वा ॥ ब्रह्मादयोऋत्विजोजापकाश्चआचार्यद्वाराश्रेयोदानं कुर्युः ॥ तद्यथा ॥ भवन्नि- योगेनमयाअस्मिन् ग्रहशांत्याख्येकर्मणियत्कृतं आचार्यत्वं तथाएभिर्ब्राह्मणैः सहयत्कृतंब्रह्मत्वं गाणपत्यत्वंसादस्यत्वंतथाचयः कृतोजपः आचार्यत्वात् ब्रह्म- त्वात् गाणपत्यत्वात् सादस्यत्वात् जापकत्वात् यदुत्पन्नंश्रेयः तत् अमुनासाक्ष- तेनसजलेनपूगीफलेनतुभ्यमहंसंप्रददे ॥ तेनश्रेयसात्वं श्रेयोवान्भव ॥ भवामी- तितेनवाच्यं ॥ ततोआचार्यादीन् गन्धवस्त्रालंकारादिभिर्यथाविभवंपूजयेत् ॥ आचार्यादिभ्योब्राह्मणेभ्योदक्षिणांदद्यात् तत्रक्रमः ॥ आचर्यायगां ॥ १ ॥ ब्रह्मणे वृषभं ॥ २ ॥ सदस्यायअश्वं ॥ ३ ॥ ऋत्विग्भ्योसुवर्णंदद्यात् ॥ ४ ॥ कृतस्यग्रहशा-

न्तिकर्मणः सांगतासिध्यर्थं तत्संपूर्णफलप्राप्त्यर्थंइदंगोनिष्क्रयभूतंद्रव्यं अमुक-
गोत्राय अमुकशर्मणेब्राह्मणाय आचार्यायतुभ्यमहंसंप्रददे । ॐ स्वस्तीतिपठेत्
॥ १ ॥ कृ० इदं वृषनिष्क्रयभूतं द्रव्यंय० ॥ २ ॥ कृ० इदं सदस्यायअ श्वनिष्क्रयभू०
॥३॥ कृ० इदं ऋत्विग्भ्यः सुवर्णनिष्क्रयभू० ॥४॥ ततोब्राह्मणभोजनसंकल्पंकुर्यात् ॥
कृतस्य० ग्रहशां० कर्म० यथासंख्यकान्ब्राह्मणान् यथाकालेयथोत्पन्नेनान्नेनाहं-
भोजयिष्ये ॥ भोजनांतेतेभ्यः ताम्बूलदक्षिणांचदास्ये ॥ ततो ग्रहपीठदेवतानां
गन्धादिपंचोपचारैरुत्तरपूजनं ॥ आवाहितदेवताभ्योनमः ॥ आचार्यायप्रधान-
पीठंदद्यात् ॥ कृ० इदं ग्रहपीठंमातृकापीठंसोपस्करंदक्षिणासहितं आचार्या-
यतु० ॥ ततोरुद्रकलशदेवतान्तरकलशोदकमेकस्मिन्पात्रेकृत्वादूर्वापंचपल्लवैरुद-
ङ्मुखआचार्यस्तिष्ठन् चत्वारोऋत्विजश्चसकुटुम्बंसपत्नीकंयजमानं प्राङ्मुखमु-
पविष्टमभिषिंचेयुः ॥ तत्रमन्त्राः देवस्यत्वा० ॥ सरस्वत्यैवाचोयन्तुर्यंत्रियेदधामि-

बृहस्पतेष्ट्वासाम्राज्येनाभिषिंचाम्यसौ ॥ १ ॥ देवस्यत्वा० ॥ सरस्वत्यैव्वाचोयं तुर्यंत्रेणाग्नेः साम्राज्येनाभिषिंचामि ॥ २ ॥ देवस्यत्वा० ॥ अश्विनोर्भैषज्येनतेजसेब्रह्मवर्चसायाभिषिंचामिसरस्वत्यैभैषज्येनव्वीर्यायान्नाद्यायाभिषिंचामीन्द्रस्येन्द्रियेणबलायश्रियैयशसेभिषिंचामि ॥ ३ ॥ ॐ सुरास्त्वामभिषिंचंतुब्रह्मविष्णुमहेश्वराः ॥ वासुदेवोजगन्नाथस्तथासंकर्षणोविभुः ॥१॥ प्रद्युम्नश्चानिरुद्धश्चभवन्तुविजयायते ॥ आखण्डलोग्निर्भगवान्यमोवैनिर्ऋतिस्तथा ॥२॥ वरुणः पवनश्चैवधनाध्यक्षस्तथाशिवः ॥ ब्रह्मणासहिताः सर्वेदिक्पालाः पांतुतेसदा ॥३॥ कीर्तिर्लक्ष्मिर्धृतिर्मेधापुष्टिः श्रद्धाक्रियामतिः॥ बुद्धिर्लज्जावपुः शान्तिः कान्तिस्तुष्टिश्चमातरः ॥४॥ एतास्त्वामभिषिंचन्तुदेवपत्न्यः समागताः ॥ आदित्यश्चन्द्रमाभौमोबुधजीवसितार्कजाः ॥५॥ ग्रहास्त्वामभिषिंचन्तुराहुः केतुश्चतर्पिताः ॥ देवदानवगन्धर्वायक्षराक्षसपन्नगाः ॥६॥ ऋषयोमनवोगावोदेवमातरएवच ॥ देवपत्न्योद्रुमा-

८

नागादैत्याश्चाप्सरसांगणाः ॥ ७ ॥ अस्त्राणिसर्वशस्त्राणिराजानोवाहनानिच ॥
औषधानिचरत्नानिकालस्यावयवाश्चये ॥ ८ ॥ सरितः सागराः शैलास्तीर्थानिजल-
दानदाः ॥ एतेस्त्वामभिषिंचन्तुधर्मकामार्थसिद्धये ॥ ९ ॥ अमृताभिषेकोस्तु ॥ शांतिः
पुष्टिस्तुष्टिश्चास्तु ॥ यत्पापंतत्प्रतिहतमस्तु अन्येभ्योयथाशक्तिभूयसींदक्षिणांद-
द्यात् ॥ कृ० थं तन्मध्येन्यूनातिरिक्तदोषपरिहारार्थंनाना गोत्रेभ्योनानाशर्मभ्यो-
ब्राह्मणेभ्यः समाश्रितबंधुवर्गेभ्योदीनानाथेभ्यश्चयथोत्साहांभूयसींदक्षिणांविभ-
ज्यदातुमहमुत्सृजे ॥ उत्तिष्ठब्रह्मणस्पतेदेवयन्तस्त्वेमहे ॥ उपप्रयंतुमरुतः सुदानव-
इन्द्रप्राशूर्भवासचा ॥ यान्तुदेवगणाः सर्वेपूजामादायमामकीं ॥ इष्टकामसमृध्यर्थं-
पुनरागमनायच ॥ आवहितदेवताः स्वस्थानेषुगच्छत ॥ १ ॥ ॐ यज्ञयज्ञंगच्छयज्ञ-
पतिंगच्छस्वांयोनिंगच्छस्वाहा ॥ एषतेयज्ञोयज्ञपतेसहसूक्तवाकः सर्ववीरस्तज्जु-
षस्वस्वाहा । गच्छगच्छसुरश्रेष्ठस्वस्थानेपरमेश्वर ॥ यत्रब्रह्मादयोदेवास्तत्रग-

च्छहुताशन ॥ यज्ञनारायणास्वस्थानेगच्छ ॥ २ ॥ ॐ चतुर्भिश्चचतुर्भिश्चद्वाभ्यां पञ्चभिरेवच ॥ हूयतेचपुनर्द्वाभ्यां तस्मैयज्ञात्मनेनमः ॥ मयात्कृतं यथाकालं यथादेशंयथाज्ञानंयथाशक्तिग्रहयज्ञाख्यंकर्मतेनश्रीपरमेश्वरःप्रीयतां ॥ ॐ तत्स-त्ब्रह्मार्पणमस्तु ॥ सकुशजलंभूमौक्षिपेत् ॥ करौसंपुटीकृत्य ॥ मयायत्कृतंग्रह-यज्ञाख्यंकर्मतत्कालहीनं भक्तिहीनं शक्तिहीनं श्रद्धाहीनं भवतांब्राह्मणानांवच-नात् श्रीसूर्याद्यावहितदेवताप्रसादात्सर्वंविधेःपरिपूर्णमस्त्वितिभवन्तोब्रुवन्तु ॥ अस्तुपरिपूर्णं इतिब्राह्मणाःवदेयुः ॥ जपच्छिद्रंतपच्छिद्रंयच्छिद्रंशान्तिकर्मणि ॥ सर्वं भवतु मेऽच्छिद्रंब्राह्मणानांप्रसादतः ॥ प्रमादात्कुर्वतांकर्मप्रच्यवेताध्वरेषुयत् ॥ स्मरणादेवतद्विष्णोःसंपूर्णंस्यादितिश्रुतिः ॥ यस्यस्मृत्याचनामोक्त्यातपोयज्ञक्रिया-दिषु । न्यूनंसंपूर्णतांया तुसद्योवंदेतमच्युतं ॥ ॐविष्णवेनमः ॥३॥ ततो तिलकाशी-र्वादः । श्रीर्वर्चस्वमायुष्यमारोग्यमाविधात्पवमानं महीयते ॥ धान्यं धनं पशुंबहु-

पुत्रलाभं शतसंवत्सरं दीर्घमायुः ॥ मन्त्रार्थाः सफलाः संतुपूर्णाः संतुमनोरथाः ॥ शत्रूणां बुद्धिनाशोस्तुमित्राणामुदयस्तव॥ब्राह्मणान् भोजयित्वादीनानाथांश्चान्ना-दिना सन्तोष्यस्वयंसुहृन्मित्रादियुतः सोत्साहः सन्तुष्टोहविष्यं भुंजीतेतिशिवम् ॥

इति श्री मन्मालवीयवेणीराम मिश्रात्मज यागेश्वर मिश्र कृतोग्रहयज्ञप्रयोगस्समाप्तः ॥

श्रीगणेशाय नमः ॥ अथ सर्वतोभद्रालिङ्गतोभद्रकारिका ॥ प्रागुदीच्यांगता रेखाः कुर्यादेकोनविंशतिं ॥ खण्डेन्दुस्त्रिपदः कोणेश्रृंखलापञ्चभिःपदैः ॥ १ ॥ एकादशपदावल्लीभद्रन्तुनवभिःपदैः ॥ चतुर्विंशत्पदावापीपरिधिर्विंशतिः पदैः ॥ २ ॥ मध्येषोडशभिः कोष्ठैःपद्ममष्टदलंस्मृतं ॥ श्वेतेन्दुःश्रृंखलाकृष्णावल्लीनीलेनपूरयेत् ॥ ३ ॥ भद्रारुणासितावापीपरिधिः पीतवर्णकः ॥ वाह्यान्तरदलः श्वेताकार्णिकापीतवर्णिका ॥ ४ ॥ परिध्यावेष्टितंपद्मंवाह्येसत्वंरजस्तमः ॥ तन्मध्येस्थापयेद्देवान्ब्रह्माद्यांश्चसुरेश्वरान् ॥ ५ ॥ इति सर्वतो भद्रं ॥ अथ लिङ्गतोभद्रं ॥ रेखास्त्वष्टाशप्रोक्ताश्चतुर्लिङ्गसमुद्भवे कोणेन्दुस्त्रिपदःश्वेतास्त्रिपदैः कृष्णश्रृंखलाः ॥ १ ॥ वल्लीसप्तपदानीलाभद्रंरक्तंचतुष्पदं ॥ भद्र पार्श्वेमहारुद्रंकृष्णमष्टादशैः पदैः ॥ २ ॥ शिवस्यपार्श्वतोवापींकुर्यात्पञ्चपदांसितां ॥ पदमेकंतथापीतंभद्रवाप्योस्तुमध्यतः ॥ ३ ॥ शिरसिश्रृंखलायाश्चकुर्यात्पीतंपदत्रयं ॥ लिङ्गानांस्कन्धतःकोष्ठाविंशतिरक्तवर्णकाः ॥ ४ ॥ परिधिःपीतवर्णैःस्तुपदैःषोडशभिःस्मृतः ॥ पदै

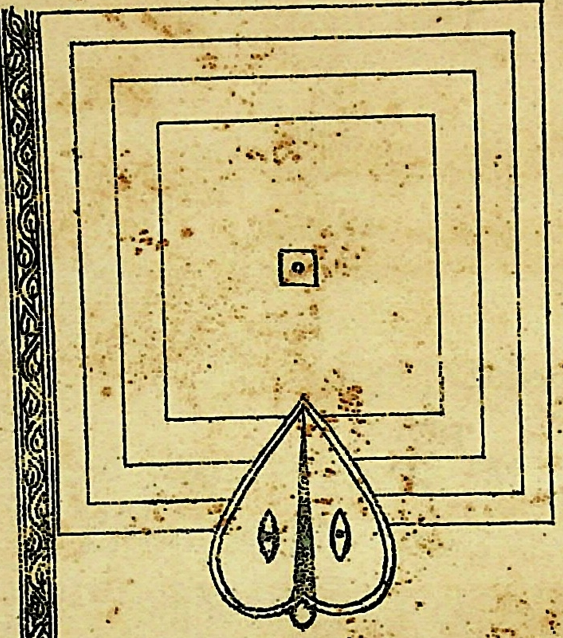
स्तुनवाभिः पश्चाद्रक्तंपद्मंसकार्णकं ॥ ५ ॥ इतिलिंगतो भद्रं ॥ तत्रपञ्चवर्णान्युक्तानिपञ्चरात्रे ॥ रजांसिपञ्चवर्णानिम-
ण्डलार्थंहिकारयेत् ॥ शालितण्डुलचूर्णेनशुक्लंवायवसम्भवं ॥ १ ॥ रक्तंकुसुम्भसिन्दूरंगैरिकादिसमुद्भवं ॥ हरितालोद्भवं-
पीतंरजनीसम्भवंकाचित् ॥ २ ॥ कृष्णदग्धैर्यवैः कार्यंहरितंबिल्वचूर्णकं ॥ कारयेत्सर्वधान्यैर्वावर्णकैरुपशोभितं ॥ ३ ॥
अथभद्रेदेवतास्थापन क्रमः ॥ साचार्योयजमानः सर्वतोभद्रमण्डलसमीपेउपविश्य आचम्य ३ प्राणानायम्य ॥ मध्येकार्णि-
कायां ॐ ब्रह्मणेनमः ब्रह्माणंआवाहयामिस्थापयामि ॥ १ ॥ एवमग्रेपिउत्तरेवाप्यां ॐ सोमाय० सोमं० ॥ २ ॥ ईशा-
न्यांखण्डेन्दौ ॐ ईशानाय० ईशान० ॥ ३ ॥ पूर्ववाप्यां ॐ इन्द्राय० इन्द्रं० ॥ ४ ॥ आग्नेयांखण्डेन्दौ ॐ अग्नये०
अग्निं० ॥ ५ ॥ दक्षिणेवाप्यां ॐ यमाय० यमं० ॥ ६ ॥ नैर्ऋत्यांखण्डेन्दौ ॐ निर्ऋतये० निर्ऋतिं० ॥ ७ ॥ पश्चिमेवा-
प्यां ॐ वरुणाय० वरुणं० ॥ ८ ॥ वायव्यांखण्डेन्दौ ॐ वायवे० वायुं० ॥ ९ ॥ वायुसोममध्येभद्रेलिङ्गेवा ॐ अष्ट-
वसुभ्यो० अष्टव० ॥ १० ॥ सोमेशानमध्येभद्रेलिङ्गे ॐ एकादशरुद्रेभ्यो० एकादशरु० ॥ ११ ॥ इशानेन्द्रमध्ये ॐ
द्वादशादित्यभ्यो० द्वादशादि० ॥ १२ ॥ इन्द्राग्न्योर्मध्येभद्रेलिङ्गे ॐ अश्विभ्यां० अश्विनौ० ॥ १३ ॥ अग्नियममध्येभद्रे-
लिङ्गे ॐ सप्तयक्षेभ्यो० सप्तयक्षा० ॥ १५ ॥ निर्ऋतिवरुणमध्येभद्रेलिङ्गे ॐ भूतनागेभ्यो० भूतनागा० ॥ १६ ॥ वरु-
णवायुमध्येभद्रेलिङ्गे ॐ गन्धर्वाप्सरोभ्यो० गन्धर्वाप्सरसः० ॥ १७ ॥ ब्रह्मसोममध्येलिङ्गेवाप्यां ॐ स्कन्दाय० स्कन्दं०
॥ १८ ॥ तदुत्तरे ॐ वृषभाय० वृषभं० ॥ १९ ॥ तदुत्तरे ॐ शूलाय० शूलं० ॥ २० ॥ तत्रैव ॐ महाकालाय० महा-
कालं० ॥ २१ ॥ ब्रह्मेशानमध्येशृंखलायां ॐ दक्षादिसप्तगणेभ्यो० दक्षादिसप्तगणा० ॥ २२ ॥ ब्रह्मेन्द्रमध्येवाप्यां ॐ
दुर्गायै० दुर्गा ॥ २३ ॥ तत्पूर्वे ॐ विष्णवे० विष्णु० ॥ २४ ॥ ब्रह्माग्निमध्येशृंखलायां ॐ स्वधायै० स्वधां० ॥ २५ ॥
ब्रह्मयममध्येवाप्यां ॐ मृत्युरोगेभ्यो० मृत्युरोगा० ॥ २६ ॥ ब्रह्मनिर्ऋतिमध्येशृंखलायां ॐ गणपतये० गणपं० ॥ २७ ॥

ब्रह्मवरुणमध्येवाप्यां ॐ अद्भ्यो० अपःआ० ॥ २८ ॥ ब्रह्मवायुमध्येशृंखलायां ॐ मरुद्भ्यो० मरुतःआ० ॥ २९ ॥ ब्रह्म-
णःपादमूलेकर्णिकाधःमध्यएव ॐ पृथिव्यै० पृथिवीं० ॥ ३० ॥ तत्रैव ॐ गङ्गादिनदीभ्यो० गङ्गादिनदीःआ० ॥ ३१ ॥
तत्रैव ॐ सप्तसागरभ्यो० सप्तसागरा० ॥ ३२ ॥ तदुपरिकर्णिकापरिधौ ॐ मेरवे० मेरु० ॥ ३३ ब्रह्मपरिधौसोमसमीपे
ॐ गदायै० गदां० ॥ ३४ ॥ ईशानांतिके ॐ त्रिशूलाय० त्रिशूलं ॥ ३५ ॥ इन्द्रान्तिके ॐ वज्राय० वज्रं० ॥ ३६ ॥
अग्निसमीपे ॐ शक्तये० शक्तिं० ॥ ३७ ॥ यमान्तिके ॐ दण्डाय० दण्डं० ॥ ३८ ॥ निर्ऋतिसमीपे ॐ खड्गाय० खड्गं०
॥ ३९ ॥ वरुणांतिके ॐ पाशाय० पाशं० ॥ ४० ॥ वायुसमीपे ॐ अंकुशाय० अंकुशं० ॥ ४१ ॥ तद्बाह्ये उत्तरे० ॐ
गौतमाय० गौतमं० ॥ ४२ ॥ ईशान्यां ॐ भरद्वाजाय० भरद्वाजं० ॥ ४३ ॥ पूर्वे ॐ विश्वामित्राय० विश्वामित्रं०
॥ ४४ ॥ आग्नेयां ॐ कश्यपाय० कश्यपं० ॥ ४५ ॥ दक्षिणे ॐ जमदग्नये० जमदग्निं ॥ ४६ ॥ नैर्ऋत्यां ॐ वसिष्ठाय०
वसिष्ठं० ॥ ४७ ॥ पश्चिमेअत्रये० अत्रिं० ॥ ४८ ॥ वायव्यां ॐ अरुन्धत्यै० अरुन्धतीं० ॥ ४९ ॥ तद्बाह्ये पूर्वादि क्रमेण
ॐ ऐंद्र्यै० ऐन्द्रीं० ॥ ५० ॥ ॐ कौमार्यै० कौमारीं० ॥ ५१ ॥ ॐ ब्राह्म्यै० ब्राह्मीं ॥ ५२ ॥ ॐ वाराह्यै० वाराहीं
॥ ५३ ॥ ॐ चामुण्डायै० चामुण्डां० ॥ ५४ ॥ ॐ वैष्णव्यै० वैष्णवीं ॥ ५५ ॥ ॐ माहेश्वर्यै० माहेश्वरीं० ॥ ५६ ॥
ॐ वैनायक्यै० वैनायकीं० ॥ ५७ ॥ इतिरुद्रकल्पद्रुमाद्यनुसारीसर्वतोभद्रदेवताः ॥ अ० लिं० भ० देवताविशेषः ॥ तद्बा-
ह्यपूर्वेअसिताङ्गभैरवाय० असिताङ्गभैरवं० ॥ १ ॥ आग्नेयांरुरुभैरवाय० रुरुभैरवं० ॥ २ ॥ दक्षिणे ॐ चण्डभैरवाय०
चण्डभैरवं० ॥ ३ ॥ नैर्ऋत्यां ॐ क्रोधभैरवाय० क्रोधभैरवं० ॥ ४ ॥ पश्चिमे ॐ उन्मत्तभैरवाय० उन्मत्तभैरवं० ॥ ५ ॥
वायव्यां ॐ कपालभैरवाय० कपालभैरवं ॥ ६ ॥ उत्तरे ॐ भीषणभैरवाय० भीषणभैरवं० ॥ ७ ॥ ईशान्यां ॐ संहार-
भैरवाय० संहारभैरवं ॥ ८ ॥ तद्बाह्यपूर्वादिक्रमेण ॐ भवाय० भवं० ॥ ९ ॥ ॐ शर्वाय० शर्वं० ॥ १० ॥ ॐ पशु-

पतये० पशुपतिं ॥ ११ ॥ ॐ ईशानाय० ईशानं ॥ १२ ॥ ॐ रुद्राय० रुद्रं० ॥ १३ ॥ ॐ उग्राय० उग्रं ॥ १४ ॥ ॐ भीमाय० भीमं ॥ १५ ॥ ॐ महते० महांतं ॥ १६ ॥ ॐ अनंताय० अनंतं ॥ १७ ॥ वासुकये० वासुकिं ॥ १८ ॥ ॐ तक्षकाय० तक्षकं ॥ १९ ॥ ॐ कुलिशाय ० कुलिशं ॥ २० ॥ कर्कोटकाय० कर्कोटकं ॥ २१ ॥ ॐ शंखपालाय० शंखपालं ॥ २२ ॥ ॐ कंबलाय० कंबलं ॥ २३ ॐ अश्वतराय० अश्वतरं ॥ २४ ॥ ईशानेन्द्रयोर्मध्ये ॐ शूलाय० शूलं ॥ २५ ॥ इन्द्राग्न्योर्मध्ये० ॐ चन्द्रमौलिने० चन्द्रमौलिनं० ॥ २६ ॥ अग्नियमयोर्मध्येचन्द्रमसे० चन्द्रमसं० ॥ २७ ॥ यमनिर्ऋतिमध्ये ॐ वृषभध्वजाय० वृषभध्वजं ॥ २८ निर्ऋतिवरुणयोर्मध्ये त्रिलोचनाय० त्रिलोचनं ॥ २९ ॥ वरुणवायुमध्ये ॐ शक्तिधराय० शक्तिधरं० ॥ ३० ॥ वायुसोमयोर्मध्ये ॐ महेश्वराय० महेश्वरं० ॥ ३१ ॥ सोमेशानयोमध्ये ॐ शूलपाणये० शूलपाणिं ॥ ३२ ॥ इतिलिं० भ० दे० ॥ अथप्रतिमासुअग्न्युत्तारणविधिः ॥ आचार्यः पात्रान्तरंप्रतिमांनिधायघृतेनाभ्यज्य ॥ उपरिजलधारांकुर्यात् ॥ तत्रमन्त्राः ॐ समुद्रस्यत्वा ॥ १ ॥ हिमस्यत्वा ॥ २ ॥ उपज्मन्नु० ॥ ३ ॥ अपामिदन्य० ॥ ४ ॥ अग्नेपावक० ॥ ५ ॥ सनःपावकदी० ॥ ६ ॥ पावकयाय० ॥ ७ ॥ नमस्ते-हरसे० ॥ ८ ॥ नृषदे० ॥ ९ ॥ येदेवादेवानां० ॥ १० ॥ ये० देवेष्वधि० ॥ ११ ॥ प्राणदा० ॥ १२ ॥ अथप्राणप्रतिष्ठां-कृत्वा प्रतिमांहस्तेन संस्पृश्यबीजमन्त्रान्जपेत ॥ ॐ आँ ह्रीं क्रौं यं रं लं वं शं षं सं हं सः अस्यप्राणइहप्राणाः पुनः आँ ह्रीं ० सः।० अस्य जीवइहास्थितः ॥ एवमग्रेपिसर्वेन्द्रियाणि वाङ्मनस्त्वक् चक्षुश्रोत्रजिह्वाघ्राणप्राणाः इहागत्यस्वस्तये-सुखंचिरंतिष्ठन्तुस्वाहा ॥ अस्यैप्राणाः प्रतिष्ठंतुअस्यैप्राणाः क्षरंतुच ॥ अस्यैदेवत्वमर्चायैमामहेतिकश्चन ॥ इतिप्राणप्रतिष्ठां-कृत्वाप्रतिमांपूजयेत् ॥ इतिअग्न्युत्तारणाविधिः समाप्तः ॥

सम्वत् १९६८ चैत्र कृष्ण ११ गुरौ शुद्ध यन्त्रेप्रकाशितामितिशिवं ॥

॥ चतुरस्रकुंडं ॥



॥ सर्वतोभद्र चक्रम् ॥

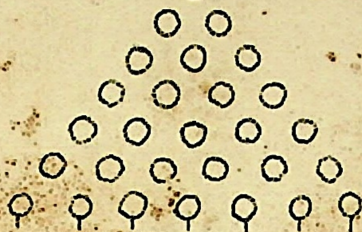
पूर्व

आत्मनः कुलदेवता १७	लोकमातरः १३	देवसेना ९	मेधा ५
तुष्टिः १६	मातरः १२	जया ८	शची ४
पुष्टिः १५	स्वाहा ११	विजया ७	पद्मा ३
धृतिः १४	स्वधा १०	सावित्री ६	गौरी २ गणेश १

॥ षोडशमातृकाचक्रम् ॥

॥ सप्तघृतमातृका ॥

॥ श्रीं ॥



कीर्तिर्लक्ष्मी धृतिर्मेधा स्वाहा प्रज्ञा सरस्वती मांगल्येषु प्रपूज्यंते सप्तैता घृतमातरः ॥

॥ इति वसोर्धारा ॥

इति

समन्त्रकग्रहशान्तिप्रयोग

समाप्तः

यह ग्रन्थ काशी के सम्पूर्ण प्रधान २ कर्मकाण्डियों की संमति से छापा गया है।

पुस्तक मिलने का पता—मैनेजर भार्गव पुस्तकालय चौक बनारस सिटी।